

Najaarsnota 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Algemeen.....	3
Voorwoord.....	3
Samenvatting.....	4
Leeswijzer.....	8
Ambities.....	9
Programma's.....	11
Inwoner.....	11
Doelen & resultaten.....	11
Wat mag het kosten?.....	11
Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota.....	11
Wat zijn de gevolgen van de bezuinigingen?.....	16
Beleidskaders.....	17
Verbonden partijen.....	18
Onze buurt.....	18
Doelen & resultaten.....	19
Wat mag het kosten?.....	19
Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota.....	19
Wat zijn de gevolgen van de bezuinigingen?.....	24
Beleidskaders.....	25
Verbonden partijen.....	27
Onze gemeente.....	27
Doelen & resultaten.....	28
Wat mag het kosten?.....	28
Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota.....	29
Wat zijn de gevolgen van de bezuinigingen?.....	32
Beleidskaders.....	33
Verbonden partijen.....	33
Ons geld.....	33
Wat mag het kosten?.....	34
Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota.....	34
Wat zijn de gevolgen van de bezuinigingen?.....	38
Beleidskaders.....	38
Verbonden partijen.....	39
Overhead.....	39
Wat mag het kosten?.....	40
Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota.....	40
Wat zijn de gevolgen van de bezuinigingen?.....	41
Beleidskaders.....	42
Verbonden partijen.....	42
Paragrafen.....	42
Financiële begroting.....	43
Inleiding.....	44
Overzicht baten en lasten.....	44
Incidentele baten en lasten.....	44
Financieel MeerjarenPerspectief.....	53
Overhevelen budgetten.....	53
Bijlagen.....	54
Raadsvoorstel.....	55
Overzicht lopende kredieten.....	61
Toelichting financiële begrippen.....	65
Toelichting afkortingen.....	67

Algemeen

Voorwoord

Welkom bij onze Najaarsnota 2021!

In de Programmabegroting 2021 hebben wij onze ambities, doelen en resultaten voor 2021 beschreven. Ook de geraamde inkomsten en uitgaven staan in de begroting. Tussentijds rapporteert het college aan de raad over de realisatie van de begroting. De eerste rapportage voor 2021 was de Voorjaarsnota. De tweede rapportage voor 2021 is deze Najaarsnota. Deze rapportage is een financiële rapportage.

Welke geraamde inkomsten en uitgaven passen we aan?

In deze Najaarsnota hebben we de financiële mutaties verwerkt, die begin oktober 2021 bekend zijn. Deze mutaties komen met name door externe omstandigheden.

Welke invloed heeft de coronacrisis op onze begroting?

De coronacrisis heeft gevolgen voor veel beleidsterreinen van onze begroting 2021 en mogelijk voor de jaren daarna. De VNG heeft met het Rijk afgesproken, dat de gemeenten een reële compensatie van de kosten en de gedeerde inkomsten als gevolg van de coronamaatregelen krijgen. De financiële gevolgen van de coronacrisis hebben we zo goed als mogelijk ingeschat en verwerkt in deze Najaarsnota. Daarnaast zien we dat een aantal reguliere uitgaven als gevolg van de coronacrisis niet hebben plaatsgevonden.

Wat is het financieel resultaat van deze Najaarsnota 2021?

De mutaties uit deze Najaarsnota leiden tot een effect op het begrotingssaldo voor 2021 van € 2,8 miljoen voordelig. Het begrotingstekort 2021 daalt hierdoor van € 2,6 miljoen bij de Voorjaarsnota 2021 naar een positief saldo van € 164.000 bij deze Najaarsnota. Bij het onderdeel 'Samenvatting' vermelden we de grootste afwijkingen.

Het raadsvoorstel en het raadsbesluit zijn opgenomen in de bijlagen. Klik hier om direct naar het [raadsvoorstel](#) te gaan.

Met vriendelijke groet,

College van burgemeester en wethouders

Samenvatting

De op 5 november 2020 vastgestelde begroting toonde een nadelig saldo van € 2.192.000 (inclusief het Dekkingsplan 2021-2024). Op 15 juli 2021 heeft de gemeenteraad de Voorjaarsnota 2021 vastgesteld. De mutaties tot en met de Voorjaarsnota waren € 461.000 nadelig. Daarmee kwam het begrotingssaldo na de Voorjaarsnota uit op € 2.653.000 nadelig.

Volgens genomen besluiten en de ontwikkelingen en afwijkingen die in deze Najaarsnota zijn vermeld stellen we het begrotingssaldo nu met **€ 2.817.000** voordelig bij. Het begrotingssaldo komt daarmee op **€ 164.000** voordelig. Zie onderstaande tabel.

In deze Najaarsnota zijn per programma de mutaties aangegeven en toegelicht. Het betreft veelal autonome ontwikkelingen waar we niet op kunnen sturen. De grootste mutaties zijn:

-	Algemene uitkering	+ 1.136.000
-	Bijstandsuitkeringen	+ 250.000
-	Minimabeleid en schuldhulpverlening	+ 89.000
-	Leerlingen- en wmo-vervoer (DRAN)	+ 124.000
-	Sociaal domein	+ 459.000
-	Verkoop consultatiebureau Hoflaan Groesbeek	+ 128.000
-	Kosten bedrijfsvoering	+ 442.000
-	Overige mutaties	+ 189.000
	Totaal	+ 2.817.000

Bezuinigingen

Voor het sluitend maken van de begroting 2021 waren bezuinigingen/ ombuigingen nodig. De fracties hebben in het begin van het begrotingsproces een lijst met ombuigingen aangeleverd. De ombuigingen waarvoor een raadsmeerderheid was, zijn verwerkt in de begroting 2021 (Top 19). Omdat dit niet voldoende was, is aanvullend het Dekkingsplan 2021-2024 vastgesteld door middel van de 1e begrotingswijziging.

Hieronder staat een overzicht van de gerealiseerde en nog niet gerealiseerde bezuinigingen in 2021 van de Top 19 en het Dekkingsplan 2021-2024. Een toelichting op de stand van zaken van de bezuinigingen is in deze Najaarsnota opgenomen per programma bij het onderdeel Bezuinigingen.

Bedragen x € 1.000

	2021
Gerealiseerde bezuinigingen	
Minimabeleid	25
Praktijkondersteuning jeugd	80
Inzet jongerenwerk Forte Welzijn	50
Herstelplan Sociaal Domein	194
Wmo begeleiding	50

Dagbesteding ouderen	50
Huur WMO ruimten	27
School is cool	25
Voorleesexpress	15
Buurtsportcoach	51
Onderhoud wegen	255
Obstakels	190
Kapitaallasten project schoolroute Marktplein-Nijmeegsebaan	64
Integrale veiligheid	13
Controles Drank&Horecawet	12
Projectkosten rampen en crisisbeheersing	5
Geen TOP's realiseren (lagere kapitaallasten)	23
Kwaliteit onkruidbestrijding op verharding	50
Maatwerk GGD	30
Huur Kulturhus Beek voor muziekonderwijs	3
Duurzaamheid Stelpost Actieplan Duurzaamheid verlagen	10
Vermindering werkbudget economie	25
Woonagenda Formatie inzetten	-90
Basisregeling gemeenschappelijk orgaan Arnhem-Nijmegen (GOAN)	225
Bijdrage provincie Goan 2021/2022	28
Beëindiging inwonerbijdrage The Economic Board	35
Opbrengst Bedrijventerrein Hulsbeek	200
Leges huwelijken (+/-200 per jaar) verhogen met € 80	16
Verhoging ozb 2x 4%	454
Verhoging stelpost onvoorzien ongedaan maken	75
Overhead	50
Totaal gerealiseerde bezuinigingen	2.115

Nog niet gerealiseerde bezuinigingen

Minimabeleid *	27
Passende kinderopvang *	75
Bibliotheek**	50
Totaal nog niet gerealiseerde bezuinigingen	152

* Deze bezuiniging kunnen we in 2021 (deels) niet realiseren. Dit is verwerkt in het saldo van de Voorjaarsnota.

** Deze bezuiniging is niet gerealiseerd voor 2021. Hierover heeft de raad het initiatiefvoorstel bezuiniging bibliotheek vastgesteld. Dit is verwerkt in het saldo van de Najaarsnota

Sociaal domein

De ramingen voor het Sociaal domein hebben we geactualiseerd op basis van de realisatie tot en met augustus 2021.

Bij de huishoudelijke hulp hadden we rekening gehouden met een stijging van 7% van het aantal cliënten / uren. We zien nu dat de stijging beperkt blijft tot 2%. Dit is mede te danken

aan maatregelen die voortvloeien uit het herstelplan sociaal domein en het eerder door de raad vastgestelde Koersdocument. Maar de aanbieders hebben ook te maken met personeelstekort. Dat betekent dat er soms wel een indicatie is, maar dat de hulp niet kan worden geleverd. Deze ontwikkelingen samen leiden ertoe dat we de raming van huishoudelijke hulp met € 450.000 verlagen.

In het herstelplan sociaal domein, zoals dat is opgenomen in het dekkingsplan bij de begroting 2021, hebben we taakstellende bezuinigingen opgenomen voor een aantal producten. Dat zijn de producten die daadwerkelijk door ons beïnvloedbaar zijn. Op dit moment ziet het er naar uit dat we die bezuinigingen ook daadwerkelijk realiseren:

	Taakstelling	Realisatie	Resultaat
Ambulante begeleiding volwassenen (WMO)	€ 66.000	€ 304.000	€ 238.000
Ambulante begeleiding jeugd	€ 78.000	€ 185.000	€ 107.000
Jeugd met verblijf C2	€ 50.000	€ 71.000	€ 21.000

Jeugd met verblijf is gesplitst in verschillende deelproducten. Bij de jeugdbescherming en jeugdreclassering realiseren we de bezuiniging. Maar bij de overige kosten van jeugd met verblijf is er sprake van een grote kostenstijging: € 357.000. Een groot deel hiervan (€ 171.000) betreft onze bijdrage aan de regionale verevening. Dit zijn niet beïnvloedbare kosten.

Toch is er onderaan de streep in het geheel voor het Sociaal domein sprake van een positief resultaat. De mutaties op het Sociaal domein leiden per saldo tot een positieve bijstelling van € 459.000. En zoals het er nu naar uit ziet worden de taakstellende bezuinigingen ruimschoots gehaald.

Coronavirus

De uitbraak van het Coronavirus (COVID-19) eind februari 2020 heeft nog steeds een enorme impact op ons allemaal. Het Coronavirus heeft gevolgen voor veel beleidsterreinen van onze begroting 2021 en mogelijk voor de jaren daarna.

In 2021 hebben we via de algemene uitkering budget van het rijk ontvangen voor een aantal coronaregelingen, onder andere Tozo (Tijdelijke ondersteuning zelfstandig ondernemers), Tonk (Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten), armoedebestrijding, impuls re-integratietrajecten en lokale culturele voorzieningen. Deze budgetten zijn verwerkt in de begroting.

Hieronder staat de ontwikkeling van het begrotingssaldo 2021.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Primaire begroting	-3.010 N
1e begrotingswijziging (Dekkingsplan 2021-2024)	818 V
Wijzigingen tot Voorjaarsnota	- V
Voorjaarsnota 2021	-461 N

Begrotingsresultaat na vaststelling Voorjaarsnota 2021	-2.653 N
---	-----------------

Najaarsnota 2021	
> verwerkte besluitvorming	-25 V
> overige ontwikkelingen	2.842 V
	2.817 V

Begrotingsresultaat na Najaarsnota 2021	164 V
--	--------------

Hieronder staat een overzicht met daarin de saldi per programma na verwerking van de mutaties in deze Najaarsnota. Hierbij betekent VJN: voorjaarsnota en NJN: najaarsnota.

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting	Begroting	Mutaties	Mutaties	Begroting
	2021	2021	2021	2021	2021
	Primair	na VJN	tot NJN	NJN	na NJN
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Inwoner	-38.734	-39.511	-339	1.469	-38.382
Onze buurt	-13.204	-14.211	-548	520	-14.238
Onze gemeente	-5.734	-6.089	-1.434	305	-7.218
Ons geld	63.174	64.718	-97	2.172	66.792
Overhead	-9.608	-9.440	-17	541	-8.916
Saldo rekening baten en lasten	-4.107	-4.533	-2.435	5.007	-1.961
Toevoeging aan reserves	-1.005	-969	-163	-2.125	-3.258
Onttrekking aan reserves	2.102	2.849	2.573	-40	5.383
Resultaat rekening baten en lasten	-3.010	-2.653	-25	2.842	164

In deze Najaarsnota 2021 vermelden we een aantal budgetten die we willen overhevelen naar 2022. Als de werkzaamheden in 2021 niet of niet helemaal zijn uitgevoerd, voegen we het restant van deze budgetten toe aan de reserve lopende projecten.

In 2022 zijn deze bedragen dan beschikbaar om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Zo heeft de onderuitputting van deze budgetten geen effect op het rekeningresultaat van 2021 en kunnen we in 2022 verder met de uitvoering van deze werkzaamheden.

Leeswijzer

Na het algemeen gedeelte staan onze `ambities`. De `programma's` bevatten de financiële bijstellingen. Onder `financiële begroting` staat het totaaloverzicht van de verwachte baten (inkomsten) en lasten (uitgaven) voor 2021. Tot slot zijn in de `bijlagen` het raadsvoorstel opgenomen. Ook geven we hier een toelichting op afkortingen en financiële begrippen.

Onze schrijfstijl proberen we kort en helder te houden en verwijst met 'elektronische links' naar de documenten die erbij horen.

Een min-bedrag betekent: nadelig of uitgaaf/investering.

Een plus-bedrag betekent: voordelig of inkomst.

Inhoudsrechten (disclaimer)

In de Najaarsnota is gebruik gemaakt van informatie van derden. Hoewel de Najaarsnota met de grootst mogelijke zorgvuldigheid is samengesteld kunnen gebruikers van deze stukken geen rechten ontlenen aan of aanspraak maken op de juistheid en volledigheid van de inhoud. Ook aanvaarden wij geen aansprakelijkheid voor eventuele schade die daardoor kan ontstaan.

Ambities

Onze missie is:

“Iedereen doet ertoe en doet mee in onze vitale en betrokken gemeenschappen.”

1. We doen het samen!

De gemeente Berg en Dal is er voor haar inwoners. Die inwoners vormen samen de gemeenschap Berg en Dal. Met elkaar zorgen we ervoor dat het goed wonen is in onze gemeente. Maar er verandert wel iets in de manier waarop we dat doen. De tijd dat de gemeente voor alles zorgde én over alles besliste is voorbij. Dat kan niet meer en dat willen we ook niet meer. U als inwoner vraagt en krijgt steeds meer zeggenschap. En u zorgt steeds vaker zelf voor een goed woon-, werk- en leefklimaat. Voor uzelf en voor anderen. De gemeente wil hierbij een gelijkwaardige partner zijn. We willen ruimte geven aan uw initiatieven en u ondersteunen om dingen mogelijk te maken.

2. Betaalbaar Berg en Dal!

Wij zijn ons er heel goed van bewust dat wij met gemeenschapsgeld werken. De portemonnee van de gemeente verschilt daarbij niet zo veel met die van uzelf. Niet alles wat we willen kan ook, dus maken wij duidelijke keuzes. En we geven niet meer uit dan er binnenkomt. Als er een tekort dreigt dan kijken we eerst of er in de uitgaven geschrapt kan worden. We kunnen ook de belastingen verhogen, maar dat willen we zoveel mogelijk voorkomen. Onze belastingen zijn bijna de laagste van Gelderland en dat willen we zo houden.

3. Hier wordt gewerkt!

We willen dat iedereen de kans krijgt om aan het werk te zijn. Als u daar niet op eigen kracht in slaagt, dan helpen wij daarbij. Onze gemeente heeft een prachtige natuur en ligt in een afwisselend landschap. We hebben een rijke geschiedenis en daarvan is in onze gemeente veel terug te vinden. Buiten, maar ook in onze musea. Het toerisme is dan ook belangrijk voor onze gemeente en we werken er hard aan om onze gemeente nog aantrekkelijker te maken. Voor u als inwoners, maar ook voor al die bezoekers. Het toerisme zorgt ook voor werkgelegenheid. Dat is belangrijk. Onze missie is niet voor niets: iedereen doet ertoe en doet mee in onze vitale en betrokken gemeenschappen.

4. Duurzaam Berg en Dal!

De zorg voor de wereld van morgen is ontzettend belangrijk. Onze kinderen moeten kunnen opgroeien in een mooie, veilige en gezonde omgeving. Daarom gaan we energie besparen, meer schone energie opwekken, grondstoffen hergebruiken, blijven we lokale initiatieven ondersteunen en zorgen voor minder afval. Doordat ons klimaat verandert, krijgen we ook steeds extremer weer. We moeten zorgen dat we onze omgeving hier goed op inrichten. Hiervoor is de komende jaren veel geld nodig. Wij kunnen dat niet alleen, dat moeten we samen doen met u. Wij passen de openbare ruimte aan. Aan u vragen wij hetzelfde te doen op uw eigen terrein.

5. Zichtbaar en betrouwbaar!

Onze inwoners, instellingen en bedrijven weten voor welke producten en diensten zij bij de gemeente terecht kunnen. Wij communiceren hier duidelijk over. Aan de balie, de telefoon, maar ook op de gemeentepagina, website en sociale media. U weet ons te vinden en u bent tevreden over onze dienstverlening. Dat komt omdat we duidelijk zijn over wat we doen en wat we niet doen. We zijn vriendelijk, geven snel antwoord op eenvoudige vragen en leveren maatwerk als dat nodig is. We bieden hulp aan mensen in nood. We hebben contact met u en weten wat er speelt in onze gemeente en in de regio. Wij laten zien dat wij opkomen voor de belangen van onze inwoners.

Programma's

Inwoner

Meestal heb je de gemeente niet nodig in je dagelijks leven. Je redt het prima zelf. Dat is ook de bedoeling. Maar dat lukt niet iedereen. Soms lukt het niet om alles zelf te regelen. Vaak zonder dat je daar zelf iets aan kunt doen. De gemeente probeert je dan te helpen. Dat kan voor een korte of lange tijd zijn. Bijvoorbeeld als het gaat om zorg, inkomen, onderwijs of gezondheid. De belangrijkste dingen die je nodig hebt om op een normale en prettige manier te kunnen leven. De gemeente is vaak een laatste plek voor hulp. Daarbij werkt de gemeente samen met andere organisaties of huurt hen hiervoor in. Onze bedoeling is iedereen een goede basis te geven, een steun in de rug, zodat je verder kunt en mee kunt blijven doen!

Programmanaam	Inwoner	Onze buurt	Onze gemeente
Plaats van actie	- Persoonlijk/thuis	- Directe omgeving/dorp	- Gemeente mét de regio gemeenten
Rol inwoner	- Regie eigen leven - Mee blijven doen	- Meedoen - Initiatief nemen	- Ontwikkelen - Klant
Rol gemeente	- Regelen - Betalen - Veel bemoeienis	- Afnemende betrokkenheid - Minder regels, meer stimuleren	- Loslaten - Samenwerken - Diensten verlenen

Doelen & resultaten

In deze Najaarsnota rapporteren we niet over de doelen en resultaten. De meest actuele informatie over de stand van zaken van de doelen en resultaten vindt u in de [Voorjaarsnota 2021](#). Bij de jaarrekening 2021 verantwoorden we de doelen en resultaten weer.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na VJN	Mutaties t/m NJN	Begroting 2021 na NJN
Lasten	-52.868	-52.602	-53.660	1.621	-52.039
Baten	16.662	13.868	14.149	-491	13.657
Totaal programma	-36.206	-38.734	-39.511	1.129	-38.382

Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota

In onderstaande tabel zijn de mutaties op dit programma weergegeven. Daaronder zijn de mutaties uit de Najaarsnota toegelicht. Voor een toelichting op de mutaties uit de Voorjaarsnota verwijzen wij u naar de [Voorjaarsnota 2021](#).

Omschrijving	Datum	2021	Invest.
Mutaties Voorjaarsnota			
<i>Besluitvorming tot en met Voorjaarsnota:</i>			
Dekkingsplan 2021-2024	5-nov-20	64	-
Onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen	24-sep-20	-77	-
Wijziging begroting 2021 Munitax	28-jan-21	-5	-
Voorjaarsnota 2021	15-jul-21	-759	-
Totaal mutaties t/m Voorjaarsnota		-777	-

Mutaties Najaarsnota*1. Besluitvorming door raad tot Najaarsnota:*

1.1. Mallemolen en Agora onderwijs	15-jul-21	-40	-
1.2. Jaarstukken 2020	15-jul-21	-336	-

2. Overige wijzigingen Najaarsnota

2.1. Verzekeringspremies		-32	-
2.2. Subsidie peuteropvang		60	-
2.3. School maatschappelijk werk		-9	-
2.4. Subsidie burgerparticipatie		15	-
2.5. Nationaal Programma Onderwijs			
- rijksbijdrage		95	-
- kosten		-95	-
2.6. Bijdrage Gemeenschappelijke regeling MGR		-28	-
2.7. Uitvoering Toeslagenaffaire			
- rijksbijdrage		32	-
- uitvoeringskosten		-32	-
2.8. Onderwijsachterstandenbeleid			
- rijksbijdrage		14	-
- projectkosten		-14	-
2.9. Minimabeleid		89	-
2.10. Coronagelden bijzondere bijstand/TONK		242	-
2.11. TOZO			
- rijksbijdrage		-491	-
- uitkeringen en uitvoeringskosten		491	-
2.12. Bijstandsuitkeringen		250	-
2.13. Schuldhulpverlening		100	-

2.14 Coronagelden kwetsbare groepen, jeugd en ouderen	120	-
2.15 Brede aanpak dak- en thuisloosheid	50	-
2.16 Inrichting wmo- ruimtes	40	-
2.17 Actualisatie onderhoudsvoorzieningen	-44	-
2.18 Leerlingenvervoer en wmo-vervoer DRAN	124	-
2.19 Ambulantisering GGZ	51	-
2.20 Sociaal domein	459	-
2.21 Aanpak jeugdproblematiek	-20	-
2.22 Subsidie tegemoetkoming gemeenschapsvoorzieningen door corona		-
- subsidie provincie Gelderland	35	-
- kosten	-35	-
2.23 Diverse kleine mutaties	2	-
Administratieve overboeking	36	-
Totaal mutaties Najaarsnota	1.129	-

Totaal mutaties programma 1	352	-
------------------------------------	------------	----------

1.1 Mallempolen en Agora onderwijs

Op 15 juli 2021 heeft de raad het college verzocht een toekomstvisie voor de Mallempolen op te stellen. Daarnaast heeft de raad besloten om een tijdelijke oplossing voor 1 jaar voor het Agora onderwijs mogelijk te maken. Daarvoor moeten we beperkte aanpassingen uitvoeren aan de Mallempolen. De kosten (€ 40.000) dekken we door een bijdrage uit de algemene reserve. Zie ook programma Ons geld (1.1).

1.2 Jaarstukken 2020

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2020 heeft de gemeenteraad besloten om de budgetten voor inrichting Wmo-ruimtes (€ 40.000), Actieplan Stekkenberg (€ 68.000), preventie en vroegsignalering van schuldhulpverlening (€ 63.000), achterstandenbeleid (€ 38.000), flankerend beleid armoede en schuldhulp (€ 31.000), uitvoeringskosten TOZO (€ 50.000), brede aanpak dak- en thuisloosheid (€ 18.000) en planmatig onderhoud gemeentelijke gebouwen (€ 28.000) over te hevelen naar 2021. Deze budgetoverheveling is gedekt uit de reserve lopende projecten. Zie ook programma Ons geld (1.2).

2.1 Verzekeringspremies

In 2020 hebben we na 6 jaar de brandverzekering weer Europees moeten aanbesteden. De premies zijn onder druk komen te staan en met ongeveer 35% gestegen. In totaal leidt dat tot een structureel nadeel van € 43.000. Voor dit programma betekent dit een nadeel van € 32.000. Zie ook programma Onze buurt (2.3) en Overhead (2.2).

2.2 Subsidie peuteropvang

In 2020 zijn we overgegaan op een nieuwe subsidieregeling peuteropvang. Een gedeelte van de kosten vallen nu onder onderwijsachterstandenbeleid. Hierdoor is dit jaar minder subsidie voor peuteropvang nodig. Dit levert een voordeel op van € 60.000.

2.3 School maatschappelijk werk

Tot en met 2020 heeft de gemeente Nijmegen voor het ROC Nijmegen het AOC Helicon (inmiddels: Yuvarta) betaald voor schoolmaatschappelijk werk en de inzet van de jeugdarts.

In 2021 is dit nog alleen voor de eigen leerlingen in de regio, vanaf 2022 wordt de inzet voor alle leerlingen (dus ook buiten de regio) door de zeven gemeenten van Rijk van Nijmegen gefinancierd. Omdat dit besluit laat in het jaar viel, konden we dit niet meer meenemen in de begroting van 2021 en verwerken we dit bedrag (€ 8.847) in de najaarsnota.

2.4 Subsidie burgerparticipatie

Door Corona hebben dit jaar minder activiteiten en projecten plaats gevonden waardoor er minder subsidies voor burgerparticipatie zijn verstrekt. Dit levert een voordeel op van € 15.000.

2.5 Nationaal Programma Onderwijs

We krijgen dit jaar een rijksbijdrage van € 95.071 voor het Nationaal Programma Onderwijs. Dit geld moeten we inzetten om de problemen rond de onderwijsvertraging door corona aan te pakken. Zowel aan de uitgaven- als de inkomstenkant ramen we dit bedrag.

2.6 Bijdrage gemeenschappelijke regeling MGR

De MGR heeft de begroting 2021 voor de sociale werkvoorziening bijgesteld. Dit leidt tot een bijraming van onze bijdrage met € 28.000.

2.7 Uitvoering Toeslagenaffaire

Het Rijk verstrekt aan gemeenten een eenmalige vergoeding voor hulpverlening van gedupeerden van de toeslagenaffaire. De hoogte hiervan is afhankelijk van het aantal gedupeerden en de mate van ondersteuning. We schatten de rijksvergoeding in op € 32.000. Dit geld zetten we in voor inhuur van personeel om deze hulpverlening te bieden.

2.8 Onderwijsachterstandenbeleid

We ontvangen een hogere rijksbijdrage van € 13.837 voor het onderwijsachterstandenbeleid. Dit geld moeten we ook aan dit doel besteden. Dit bedrag ramen we zowel aan de uitgaven- als de inkomstenkant bij.

2.9 Minimabeleid

We verlagen de raming voor bijzondere bijstand en minima met € 89.000. In de begroting 2021 gingen we uit van een toename van de kosten door de coronacrisis. Dit is achterwege gebleven waardoor we € 64.000 minder kosten hebben. Ook verwachten we dat de eigen bijdrage Wmo € 25.000 lager uitvalt.

2.10 Coronagelden bijzondere bijstand/ TONK

Bij de voorjaarsnota was € 390.000 voor uitkeringen aan inwoners en uitvoeringskosten tot 1 oktober 2021 geraamd voor de TONK (Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten). Op basis van realisatiecijfers verwachten we hiervan € 164.000 uit te geven. Van het restant zetten we € 92.000 in voor de tijdelijke formatie-uitbreiding bij schuldhulpverlening in 2022. Voor de invoering van de nieuwe nota minima en schuldhulpverlening zetten we in 2022 € 134.000 in. De coronagelden voor hulp en ondersteuning van armoedeproblematiek van € 16.000 hevelen we over naar 2022. Omdat we de kosten hiervan in 2022 maken, hevelen we deze bedragen over. We verlagen raming op dit programma met € 242.000 en storten dit bedrag via programma Ons geld in de reserve lopende projecten (2.4).

In de nieuwe nota staan plannen en projecten opgenomen om het leven van minimahuishoudens te verbeteren. Denk hierbij aan een samenwerkingspilot met Stichting Leergeld en Jeugdfonds Sport & Cultuur en de implementatie van het Utrechts Huishoudboekje waarvan we in het Koersdocument Sociaal Domein al hebben gezegd dat dit zinvolle projecten zijn. Met dit geld kunnen we die ook daadwerkelijk gaan opzetten.

2.11 TOZO

De tijdelijke ondersteuningsmaatregel voor zelfstandige ondernemers (TOZO) liep op 1 oktober 2021 af. Bij de Voorjaarsnota hadden we € 1,58 miljoen aan uitkeringen voor

levensonderhoud, bedrijfskapitaal en uitvoeringskosten geraamd. Op basis van de realisatie verlagen we de raming met € 491.000. Ook de rijksvergoeding daalt met hetzelfde bedrag. Per saldo is deze wijziging budget neutraal.

2.12 Bijstandsuitkeringen

We verlagen de budgetten voor de bijstandsuitkeringen met € 456.000. Aan rijksuitkering ontvangen we € 206.000 minder. Per saldo een voordeel van € 250.000. Wij hadden een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden verwacht, maar die doet zich niet voor. Op dit moment is het aantal net zo hoog als in maart 2020, net voordat de coronacrisis uitbrak.

2.13 Schuldhulpverlening

We verlagen de raming voor schuldhulpverlening met € 100.000. Dit komt deels doordat de verwachte stijging van de kosten door de coronacrisis niet heeft plaatsgevonden en deels doordat het overgehevelde budget uit 2020 nog niet is ingezet. Via programma Ons geld hevelen we € 100.000 over naar 2022 voor de implementatie van de nieuwe nota minimabeleid en schuldhulpverlening. In deze nota staan plannen om onze schuldhulpverlening te verbeteren en om te investeren in projecten die onze inwoners op lange termijn helpen met het onder controle krijgen van hun financiën. Denk hierbij aan het opstarten van saneringskredieten, schuldhulpverlening voor ondernemers en het aanbieden van een cursus Omgaan met geld.

2.14 Coronagelden kwetsbare groepen, jeugd en ouderen

Bij de Voorjaarsnota hebben we € 192.000 geraamd voor extra begeleiding van kwetsbare groepen, bestrijding van eenzaamheid bij ouderen en ondersteuning jeugd. Door corona en personeelstekort lopen diverse projecten vertraging op. Dit jaar verwachten we € 72.000 uit te geven. Daarom hevelen we het niet bestede bedrag over naar 2022. We verlagen de raming op dit programma met € 120.000 en storten dit bedrag via programma Ons geld in de reserve lopende projecten (2.7).

2.15 Brede aanpak dak- en thuisloosheid

Voor de brede aanpak van dak- en thuisloosheid krijgen we € 50.000 aan rijksgeld. We hebben op dit programma hetzelfde bedrag als budget geraamd. Projecten die we hieruit betalen, zijn in de voorbereidende fase (oriëntatie). Dit budget hevelen we over naar 2022. We verlagen de raming op dit programma met € 50.000 en storten dit bedrag via programma Ons geld in de reserve lopende projecten (2.8).

2.16 Inrichting Wmo- ruimtes

In november van dit jaar inventariseren we wat er nodig is om de wmo-ruimtes comfortabel en gezellig te maken. Vervolgens kunnen we dat begin volgend jaar ook werkelijk uitvoeren. Daarom ramen we op dit programma dit budget af en op programma Ons geld de aanwending van de reserve lopende projecten (2.9).

2.17 Actualisatie onderhoudsvoorzieningen

Wij hebben de onderhoudsvoorzieningen aangepast op basis van de actuele fiscale regels. Dit betekent dat we de stortingen in de voorzieningen verhogen. Voor dit programma gaat het om een bedrag van € 43.722.

2.18 Leerlingenvervoer en wmo-vervoer DRAN

Op basis van de afgegeven prognose door de DRAN valt de bijdrage voor het leerlingenvervoer en het Wmo-vervoer dit jaar € 124.405 lager uit. Dit voordeel is het gevolg van Corona en een personeelstekort van chauffeurs. Hierdoor zijn er minder ritten geweest.

2.19 Ambulantisering GGZ

De uitvoering van projecten loopt vertraging op door onder meer corona en personeelstekort. Zo is de implementatie van de wijkGgz teams, het opzetten en uitvoeren van een Campagne

destigmatisering en project Welcome wijk uitgesteld naar 2022. Daarom hevelen we het geraamd bedrag over naar 2022. We verlagen de raming op dit programma met € 51.000 en storten dit bedrag via programma Ons geld in de reserve lopende projecten (2.15).

2.20 Sociaal domein

De ramingen voor het Sociaal domein hebben we geactualiseerd op basis van de realisatie en met augustus 2021. Per saldo leiden de mutaties op het Sociaal domein tot een positieve bijstelling van € 459.000. Hiermee lijkt de taakstellende bezuiniging van € 243.000 gerealiseerd.

Bij huishoudelijke hulp heeft de verwachte toename van het aantal cliënten/uren van 7% zich niet doorgezet. Het aantal cliënten laat ten opzichte van vorig jaar een lichte stijging zien. Wel krijgen we signalen van de zorgaanbieders dat door personeelstekort niet alle toegekende uren verzilverd zijn. De raming stellen we op dit onderdeel € 450.000 positief bij.

Voor Wmo begeleiding verlagen we de raming met € 238.000.

Bij ambulante begeleiding jeugd zien we eveneens daling van de kosten met € 107.000. Bij jeugd met verblijf en jeugdbescherming/reclassering daarentegen stijgen de kosten met € 336.000. Hiervan komt € 171.000 door de regionale verevening van de kosten met verblijf waarvan € 104.000 een eindafrekening over 2020 is.

In de begroting 2021 is € 52.000 geraamd voor het inhuren van een projectleider om automaatjes/vervoersmaatjes op te zetten en het project gebiedsgericht werken. De voorbereidingen hiervoor lopen. Het eventueel niet bestede bedrag nemen we bij de jaarrekening mee naar 2022 door dit geld te storten in de reserve lopende projecten.

2.21 Aanpak jeugdproblematiek

Het Rijk heeft voor het jaar 2021 € 613 miljoen beschikbaar gesteld voor acute problematiek in de jeugdhulp. De algemene uitkering stijgt hiermee met € 886.000. Hiervan zetten we € 160.000 in regionaal verband in, waarvan € 20.000 in 2021 en € 140.000 in 2022. Het restantbedrag van € 726.000 hevelen we over 2022 voor de uitvoering van diverse projecten zoals structurele aanpak hangjeugd, meer kortdurende ondersteuning, gebiedsgericht werken/inzet in wijken en toekomsttuinen jeugd. Zie ook programma Ons geld (2.11).

2.22 Subsidie tegemoetkoming gemeenschapsvoorzieningen door corona

Wij hebben op basis van de 'Regeling COVID-19 Overbrugging Gemeenschapsvoorzieningen' een provinciale subsidie ontvangen voor verbetering van het binnenklimaat van Kulturhus Beek. Er is een bedrag toegekend van € 34.983. Dit bedrag betalen wij door aan Kulturhus Beek.

2.23 Diverse kleine mutaties

In deze najaarsnota hebben wij diverse positieve en negatieve ramingen met een relatief laag bedrag bijgesteld. Het totaal van deze bijstellingen voor dit programma is per saldo € 2.000 voordelig.

Wat zijn de gevolgen van de bezuinigingen?

Voor het sluitend maken van de begroting 2021 waren bezuinigingen/ ombuigingen nodig. De fracties hebben in het begin van het begrotingsproces een lijst met ombuigingen aangeleverd. De ombuigingen waarvoor een raadsmeerderheid was zijn verwerkt in de begroting 2021 (Top 19). Omdat dit niet voldoende was is aanvullend het Dekkingsplan 2021-2024 vastgesteld door middel van de 1e begrotingswijziging.

Hieronder staat de stand van zaken van de bezuinigingen die onder dit programma vallen. De niet gerealiseerde bezuinigingen lichten we hieronder toe. Een meerjarig totaaloverzicht van alle bezuinigingen is opgenomen in de bijlage (Totaaloverzicht bezuinigingen).

Onderstaande link leidt naar de tekst van de bezuinigingen in de begroting 2021.
[Bezuinigingen programma Inwoner Programmabegroting 2021](#)

In onderstaande tabel zijn de niet gerealiseerde bezuinigingen met 'rood' aangegeven. De bezuinigingen die we deels hebben gerealiseerd met 'oranje'.

		<i>Bedragen x € 1.000</i>	
		2021	Realisatie
1.1	Minimabeleid*	52	Deels gerealiseerd
1.2	Praktijkondersteuning jeugd	80	Gerealiseerd
1.3	Inzet jongerenwerk Forte Welzijn	50	Gerealiseerd
1.4	Dagbesteding ouderen	50	Gerealiseerd
1.5	Huur WMO ruimten	27	Gerealiseerd
1.6	School is cool	25	Gerealiseerd
1.7	Passende kinderopvang*	75	Deels gerealiseerd
1.8	Voorleesexpress	15	Gerealiseerd
1.9	Ambulantisering GGZ	20	Gerealiseerd
1.10	Herstelplan Sociaal Domein	194	Gerealiseerd
1.11	Wmo begeleiding	50	Gerealiseerd
Totaal bezuinigingen programma Inwoner		638	

* Deze bezuiniging kunnen we in 2021 (deels) niet realiseren. Dit is verwerkt in het saldo van de Voorjaarsnota.

Minimabeleid

Oorspronkelijk was op grond van de Top 19 € 222.000 in de begroting aan bezuiniging opgenomen. Bij het vaststellen van het dekkingsplan is dit bedrag verlaagd naar € 52.000. Van dit bedrag moest € 23.000 komen door aanpassing van de vermogensgrens voor de gemeentelijke zorgverzekering. Helaas was het niet mogelijk om dit na vaststelling van de begroting nog tijdig te verwerken. Daardoor halen we de bezuiniging van € 23.000 pas met ingang van 2022. Omdat we dit jaar incidenteel extra geld van het rijk krijgen in verband met corona, kijken we of we dat geld als dekkingsmiddel kunnen gebruiken.

De aanpassing van de vermogensgrens voor de Doe Mee! regeling leidt wel tot de verwachte besparing van € 4.000.

De strengere toetsing van aanvragen voor sociaal medische indicatie voor het vergoeden van de kosten van kinderopvang vindt plaats. De verwachte besparing bedraagt € 25.000. Door corona zien we wel een stijging van de aanvragen voor SMI. Dit bekostigen we uit de extra rijks gelden.

Passende kinderopvang

De subsidie van dit project kunnen we niet direct per 2021 beëindigen. In 2021 maken we nog de volledige kosten voor dit project. Per januari 2022 stopt het project en hiermee realiseren we de bezuiniging.

Beleidskaders

[Sociaal Maatschappelijke Visie 2014-2018](#)

[Algemene subsidieverordening Berg en Dal 2017](#)

Nota vrijwilligerswerk 2017-2019

Mantelzorg in de gemeente Berg en Dal Nota mantelzorg 2019-2021

Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Berg en Dal 2020

Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Berg en Dal 2018

Beleidsregels Beschermd Wonen en Opvang Groesbeek 2015

Verordening Tegenprestatie naar Vermogen gemeente Berg en Dal 2016

Afstemmingsverordening (maatregelenverordening) Participatiewet, loaw en loaz gemeente Groesbeek 2015

Verordening cliëntenparticipatie werk en inkomen gemeente Berg en Dal 2016

Verordening Doe mee Plus gemeente Berg en Dal 2018

Beleidsregel bijzondere bijstand 2016

Beleidsregel handhaving Wet kinderopvang Berg en Dal 2018

Beleidsregel kinderopvang gemeente Groesbeek 2015

Verordening leerlingenvervoer Groesbeek 2014

Verbonden partijen

- Gemeentelijke GezondheidsDienst Gelderland Zuid
- Instituut Bijzonder Onderzoek

Onze buurt

Je brengt een groot deel van je vrije tijd door in de gemeente en het dorp waar je woont. Je wilt daar fijn kunnen leven en wonen. Dat gaat niet vanzelf. Daar moet aan gewerkt worden. Denk bijvoorbeeld aan een schone buurt, veilige wegen, goede riolering en het onderhouden van bomen en planten. Maar ook aan sport en bewegen. De gemeente heeft daarin een aantal taken, maar inwoners en ondernemers hebben dat ook. We hebben elkaar nodig om deze dingen goed te regelen. Daarbij geeft de gemeente steeds meer ruimte aan inwoners en ondernemers om zelf met ideeën te komen. De gemeente wil niet voor inwoners bedenken wat goed zou kunnen zijn, maar juist helpen de ideeën van inwoners te realiseren.

Programmanaam	Inwoner	Onze buurt	Onze gemeente
Plaats van actie	- Persoonlijk/thuis	- Directe omgeving/dorp	- Gemeente mét de regio gemeenten
Rol inwoner	- Regie eigen leven - Mee blijven doen	- Meedoen - Initiatief nemen	- Ontwikkelen - Klant
Rol gemeente	- Regelen - Betalen - Veel bemoeienis	- Afnemende betrokkenheid - Minder regels, meer stimuleren	- Loslaten - Samenwerken - Diensten verlenen

Doelen & resultaten

In deze Najaarsnota rapporteren we niet over de doelen en resultaten. De meest actuele informatie over de stand van zaken van de doelen en resultaten vindt u in de [Voorjaarsnota 2021](#). Bij de jaarrekening 2021 verantwoorden we de doelen en resultaten weer.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening	Begroting	Begroting	Mutaties	Begroting
	2020	2021 Primair	2021 na VJN	t/m NJN	2021 na NJN
Lasten	-22.947	-23.307	-24.446	-645	-25.091
Baten	10.106	10.102	10.235	617	10.853
Totaal programma	-12.841	-13.204	-14.211	-27	-14.238

Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota

In onderstaande tabel zijn de mutaties op dit programma weergegeven. Daaronder zijn de mutaties uit de Najaarsnota toegelicht. Voor een toelichting op de mutaties uit de Voorjaarsnota verwijzen wij u naar de [Voorjaarsnota 2021](#).

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Datum	2021	Invest.
--------------	-------	------	---------

Mutaties Voorjaarsnota

Besluitvorming tot en met Voorjaarsnota:

Dekkingsplan 2021-2024	5-nov-20	13	-
Onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen	24-sep-20	-135	-
Wijziging begroting 2021 Munitax	28-jan-21	-18	-
Variantenstudie fietspad om Leuth	1-apr-21	-	-
Wegbeheer Berg en Dal 2021-2025	1-apr-21	-570	-
Voorjaarsnota 2021	15-jul-21	-296	-9

Totaal mutaties t/m Voorjaarsnota		-1.006	-9
--	--	---------------	-----------

Mutaties Najaarsnota

1. Besluitvorming tot Najaarsnota:

1.1. Aankoop perceel Derdebaan 7 te Groesbeek	17-jun-21	-	-125
1.2. Jaarstukken 2020	15-jul-21	-409	-
1.3. Initiatiefvoorstel bezuiniging bibliotheek	30-sep-21	-50	-

2. Overige wijzigingen Najaarsnota

2.1. Kosten evenementen		24	-
2.2. Continuëren integrale aanpak ondermijning		-12	-
2.3. Verzekeringspremies		-6	-
2.4. Kapitaallasten (exclusief riolering)		500	-
2.5. Riolering			-
- aanpassing diverse budgetten (inclusief kapitaallasten)		404	-
- dotatie voorziening riolering		-404	-
2.6. Specifieke uitkering Sportakkoord 2020-2022			
- rijksbijdrage		45	-
- kosten		-45	-
2.7. Subsidie sportverenigingen		15	-
2.8. Diverse kosten basisgezondheidszorg		30	-
2.9. Afval		-15	-
2.10. Verkoop consultatiebureau Hoflaan		128	-
2.11. Sportaccommodaties		50	120
2.12. Regeling energie reductie			
- rijksbijdrage		90	-
-kosten		-90	-
2.13. Subsidie warmtevisie		20	-
2.14. Ruiming explosieven		-236	-
2.15. Schoonhouden wegen		-15	-
2.16. Waterschapslasten		13	-

2.17 Gladheidsbestrijding	-25	-
2.18 Kabels en leidingen	47	-
2.19 Openbare verlichting	8	-
2.20 Parkeren	-18	-
2.21 Natuurlijk groen	77	-
2.22 Actualisatie onderhoudsvoorzieningen	-48	-
2.23 Anti- discriminatievoorziening	-14	-
2.24 Vaccinatie Meningokokken	-8	-
2.25 Controle Corona Toegangsbewijzen (CTB)		
- rijksbijdrage	90	-
- uitvoeringskosten	-90	-
2.26 Diverse kleine mutaties	5	-
Administratieve overboeking	-89	-

Totaal mutaties Najaarsnota	-28	-5
------------------------------------	------------	-----------

Totaal overige Najaarsnota	-1.034	-14
-----------------------------------	---------------	------------

1.1 Aankoop perceel Derdebaan 7 te Groesbeek

Op 17 juni 2021 heeft de gemeenteraad besloten om het perceel Derdebaan 7 in Groesbeek te kopen. De kosten hiervan zijn € 125.000. De jaarlijkse kapitaallasten zijn vanaf 2022 € 2.000 per jaar.

1.2 Jaarstukken 2020

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2020 heeft de gemeenteraad besloten om de budgetten voor studies voor diverse fietspaden (€ 43.000), kerkenvisie (€ 25.000), instandhouding waardevolle bomenstructuur (€ 90.000), actieplan duurzaamheid (€ 251.000) en het project vestiging zakelijke rechten drukriolering Ubbergen (€ 36.000) over te hevelen naar 2021. Deze budgetoverheveling is deels gedekt uit de reserve lopende projecten (€ 409.000) en deels uit de voorziening riolering (€ 36.000). Zie ook programma Ons geld (1.2).

1.3 Initiatiefvoorstel bezuiniging bibliotheek

Er is een initiatiefvoorstel ingediend om de geplande bezuiniging van € 50.000 op de subsidie aan de bibliotheek voor 2021 terug te draaien. Hiermee heeft de raad in september 2021 ingestemd.

2.1 Kosten evenementen

Door de coronacrisis zijn veel evenementen niet doorgegaan. Daarom ramen we deze budgetten voor 2021 af. Dat leidt tot een voordeel van € 24.000.

2.2 Continueren integrale aanpak ondermijning

We continueren de gezamenlijke aanpak van ondermijning binnen het basisteam Tweestromenland. De kosten hiervan zijn € 12.000 per jaar. De structurele kosten zijn verwerkt in de begroting 2022.

2.3 Verzekeringspremies

In 2020 hebben we na 6 jaar de brandverzekering weer Europees moeten aanbesteden. De premies zijn onder druk komen te staan en met ongeveer 35% gestegen. In totaal leidt dat

tot een structureel nadeel van € 43.000. Voor dit programma betekent dit een nadeel van € 6.000. Zie ook programma Inwoner (2.1) en Overhead (2.2).

2.4 Kapitaallasten (exclusief riolering)

De kapitaallasten (exclusief riolering) zijn bijgesteld volgens de werkelijke stand van de Staat vaste activa per 1 januari 2021. Dit leidt voor dit programma tot een voordeel van € 500.000.

2.5 Riolering

De advies- en projectkosten zijn in 2021 € 115.000 lager dan geraamd. Dat komt met name door een tijdelijk lagere capaciteit. Ook hebben we in 2021 voor € 73.000 minder onderhoud uitgevoerd en zijn de kosten voor het verwerken van rioolslib € 30.000 lager. Daarnaast zijn in Millingen aan de Rijn onverwacht meer huisaansluitingen gerealiseerd. Daarom verhogen we het budget hiervoor met € 13.000. De legesopbrengst is hierdoor ook hoger. Deze stellen we met € 7.500 bij.

De raming van de kapitaallasten op riolering stellen we met € 174.000 positief bij. Ook de gerealiseerde opbrengst rioolheffing is € 18.000 hoger dan geraamd.

Dit verrekenen we met de voorziening riolering, zodat deze middelen ook in de toekomst beschikbaar blijven voor de werkzaamheden aan onze riolering. Per saldo hebben deze mutaties dus geen invloed op het begrotingsaldo.

2.6 Specifieke uitkering Sportakkoord 2020-2022

We ontvangen in het kader van de regeling Specifieke uitkering Sportakkoord 2020-2022 een aanvullende bijdrage van € 45.000. Dit geld moeten we besteden aan de doelen die passen bij deze regeling. Daarom ramen we dit bedrag zowel aan de uitgaven- als de inkomstenkant bij.

2.7 Subsidie sportverenigingen

De subsidie aan de sportverenigingen is onder andere gebaseerd op het aantal jeugdleden van een vereniging. Door een terugloop van het totaal aantal jeugdleden bij de sportverenigingen, hebben we in 2021 minder subsidie verstrekt dan begroot. Dit levert een voordeel op van € 15.000.

2.8 Diverse kosten basisgezondheidszorg

Door Corona hebben dit jaar minder activiteiten en projecten ten behoeve van de basisgezondheidszorg kunnen plaats vinden, zoals Alzheimercafé, COPD-café, gezondheidsvaardigheidstrainingen en kookcursussen. Dit levert een incidenteel voordeel op van € 30.000.

2.9 Afval

Op 1 april 2021 heeft de gemeenteraad in het kader van de optimalisatie van het afvalbeleid Berg en Dal besloten om per 1 juli 2021 te starten met de gescheiden inzameling en verwerking van luiers en incontinentiemateriaal. De kosten hiervan zijn € 15.000.

2.10 Verkoop gebouw Hoflaan 11 aan ZZG Zorggroep

De ZZG is eigenaar van het perceel en gebouw en wenst het gebouw te verkopen. Planologisch is er ingestemd (principebesluit) met een functiewijziging naar enkele appartementen in het bestaande volume. Formeel is het nog niet vergund. ZZG heeft een koper, en die koper heeft het principeverzoek tot wijziging ingediend. Uit kadastrale informatie is gebleken dat als het pand niet meer in gebruik is (als zorggebouw), dat het dan onder gelijke condities moet worden terug geleverd aan de gemeente. Dit is gebaseerd op een bepaling uit 1950 waarbij de gemeente destijds de grond om niet beschikbaar stelde middels een recht van erfpacht.

De rechtsvoorganger van ZZG heeft het perceel in 1991 gekocht van de gemeente. Hierbij heeft de raad bepaald (kijkend naar de bepaling uit 1950) dat als het wijkgebouw niet meer zou worden gebruikt, het onder dezelfde condities zou moeten worden terug verkocht.

Nergens is echter bepaald wat die condities dan zouden moeten zijn. Hoe dit dan te interpreteren? Uiteindelijk is er een redenering gevolgd die is gebaseerd op hetgeen partijen er destijds in 1950 in hebben geïnvesteerd en die verhouding is vertaald naar de reeds door ZZG overeengekomen verkoopprijs. De verkoopprijs is door de gemeente extern getoetst. Al met al heeft het ruim een jaar discussie gekost. Wij zijn blij dat zij tot een minnelijke schikking heeft kunnen komen.

2.11 Sportaccommodaties

Voor vervroegde uitvoering van noodzakelijke veiligheidsmaatregelen in zwembad de Lubert (tegelvloer en technische installaties) heeft het college een krediet van € 120.000 beschikbaar gesteld. De jaarlijkse kapitaallasten hiervan zijn verwerkt in de begroting 2022. Door corona is er minder gebruik gemaakt van de sporthallen en het zwembad. We verwachten over 2021 € 274.000 minder aan inkomsten te ontvangen. Van het rijk krijgen we hiervoor een compensatie van € 384.000. Ook is de SPUK-bijdrage € 45.000 lager dan verwacht. Daarnaast zijn een aantal kleine mutaties verwerkt. Per saldo leiden al deze mutaties tot een voordeel van € 50.000.

2.12 Regeling energie reductie

We krijgen van het Rijk een Specifieke uitkering reductie energiegebruik van € 90.000. Hetzelfde bedrag nemen we op als kosten. Dit geld moeten we inzetten voor projecten waarmee we inwoners voorlichten en stimuleren om energiebesparende maatregelen te nemen. Per saldo heeft deze mutatie geen invloed op het begrotingssaldo.

2.13 Subsidie warmtevisie

Zoals afgesproken in het Klimaatakkoord, beschrijven gemeenten in een Transitievisie Warmte hoe zij hun wijken aardgasvrij willen maken. Voor het opstellen en uitwerken van deze Transitievisie is vaak behoefte aan specifieke technisch-economische kennis waarover gemeenten doorgaans niet zelf beschikken. We ontvangen voor het opstellen van de warmtevisie een subsidie van € 20.000.

2.14 Ruiming explosieven

Via de algemene uitkering hebben wij geld ontvangen voor niet gesprongen explosieven. De doorbetaling hiervan aan andere partijen, waaronder Staatsbosbeheer, was niet geraamd. Daarom ramen we nu deze doorbetaling van € 236.000 bij.

2.15 Schoonhouden wegen

We verhogen de raming voor het schoonhouden van wegen met € 15.000. Het gaat hier om onvoorziene kosten, bijvoorbeeld als gevolg van weersomstandigheden.

2.16 Waterschapslasten

De watersysteemheffing wordt verdeeld over diverse posten in onze begroting. Op basis van de werkelijke cijfers kan deze post met € 13.000 positief worden bijgesteld.

2.17 Gladheidsbestrijding

Als gevolg van de afgelopen strenge winter, moeten we de voorraad strooizout aanvullen. Daarom ramen we nu € 25.000 bij.

2.18 Kabels en leidingen

Het onderhoudsbudget voor kabels en leidingen verhogen we met € 75.000 door de kosten voor herstelwerkzaamheden die buiten de garantie vielen. De regeling met betrekking tot glasvezel in het buitengebied is per 1 juli 2021 afgelopen. Er komen dus geen nieuwe aanvragen meer. Hierdoor valt een bedrag van € 24.000 vrij. Daarnaast zijn er meer vergunningen voor graafwerkzaamheden afgegeven. De raming van de leges verhogen we daarom met € 12.000. Ook ontvangen we een hoger bedrag voor straatwerkvergoedingen van de Nutsbedrijven Dit leidt tot een voordeel van € 86.000.

2.19 Openbare verlichting

Vanwege schades aan de openbare verlichting ramen we € 25.000 bij. Hier staat tegenover dat we ook meer schadevergoeding ontvangen (€ 33.000) doordat we de schades verhalen bij derden.

2.20 Parkeren

Volgens werkelijke opbrengsten over de afgelopen jaren verwachten we geen parkeeropbrengsten in 2021. Dit betekent een nadeel van € 10.000. Daarnaast hebben we de uitgavenbudgetten geactualiseerd. Dit leidt tot extra kosten van € 8.000.

2.21 Natuurlijk groen

Dit jaar hebben we hogere kosten voor beplantingsmateriaal, omdat er werkzaamheden die voor 2020 gepland waren in 2021 zijn uitgevoerd. Dat leidt tot een nadeel van € 10.000. Daarnaast stellen we diverse kleine budgetten bij voor onder andere een nieuw contract voor boominspecties, het rooien van bomen en de afkoopsom van Oosterpoort voor het onderhoud groen in de Pastoor van Tielstraat in Leuth. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 3.000.

Het budget voor boombeheer/beplantingsmateriaal (€ 90.000) ramen we af, omdat we de kosten hiervan meenemen in de (integrale) projecten op het Meerjareninvesteringsplan.

2.22 Actualisatie onderhoudsvoorzieningen

Wij hebben de onderhoudsvoorzieningen aangepast op basis van de actuele fiscale regels. Dit betekent dat we de stortingen in de voorzieningen verhogen. Voor dit programma gaat het om een bedrag van € 48.265.

2.23 Anti- discriminatievoorziening

Bij de meicirculaire 2021 van de algemene uitkering zijn extra middelen aan gemeenten toegekend voor de uitvoering van taken van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen. Deze gelden (€ 14.000) zetten voor de uitvoering van deze taken in.

2.24 Vaccinatie Meningokokken

Met ingang van 2021 draagt het Rijk de uitvoering van de vaccinatie tegen meningokokken over aan de gemeenten. Hiervoor ontvangen we € 7.700 via de algemene uitkering. De uitvoering hiervan ligt bij de GGD. We ramen een hogere bijdrage aan de GGD tot hetzelfde bedrag als de rijksvergoeding.

2.25 Controle Corona Toegangsbewijzen (CTB)

We ontvangen van het Rijk een bijdrage van € 90.364 voor de ondersteuning naleving controle op coronatestbewijzen (CTB). Het geld moeten we besteden ten gunste van ondernemers die te maken hebben met de controle op de CTB. Ondernemers die aanspraak kunnen maken zijn onder andere evenementenorganisatoren, Sinterklaascomités, reguliere horecabedrijven, (sport)verenigingen en andere uitbaters die belast zijn met de controle op CTB.

2.26 Diverse kleine mutaties

In deze najaarsnota hebben wij diverse positieve en negatieve ramingen met een relatief laag bedrag (lager dan € 10.000) bijgesteld. Het totaal van deze bijstellingen voor dit programma is per saldo € 5.000 voordelig.

Wat zijn de gevolgen van de bezuinigingen?

Voor het sluitend maken van de begroting 2021 waren bezuinigingen/ ombuigingen nodig. De fracties hebben in het begin van het begrotingsproces een lijst met ombuigingen aangeleverd. De ombuigingen waarvoor een raadsmeerderheid was zijn verwerkt in de

begroting 2021 (Top 19). Omdat dit niet voldoende was is aanvullend het Dekkingsplan 2021-2024 vastgesteld door middel van de 1e begrotingswijziging.

Hieronder staat de stand van zaken van de bezuinigingen die onder dit programma vallen. De niet gerealiseerde bezuinigingen lichten we hieronder toe. Een meerjarig totaaloverzicht van alle bezuinigingen is opgenomen in de bijlage (Totaaloverzicht bezuinigingen).

Onderstaande link leidt naar de tekst van de bezuinigingen in de begroting 2021.

[Bezuinigingen programma Onze buurt Programmabegroting 2021](#)

In onderstaande tabel zijn de niet gerealiseerde bezuinigingen met 'rood' aangegeven. De bezuinigingen die we deels hebben gerealiseerd met 'oranje'.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	2021	Realisatie
Buurtsportcoach	51	Gerealiseerd
Onderhoud wegen	255	Gerealiseerd
Obstakels	190	Gerealiseerd
Kapitaallasten project schoolroute Marktplein-Nijmeegsebaan	64	Gerealiseerd
Integrale veiligheid	13	Gerealiseerd
Controles Drank&Horecawet	12	Gerealiseerd
Projectkosten rampen en crisisbeheersing	5	Gerealiseerd
Geen TOP's realiseren (lagere kapitaallasten)	23	Gerealiseerd
Kwaliteit onkruidbestrijding op verharding	50	Gerealiseerd
Maatwerk GGD	30	Deels gerealiseerd
Huur Kulturhus Beek voor muziekonderwijs	3	Gerealiseerd
Duurzaamheid Stelpost Actieplan Duurzaamheid verlagen	10	Gerealiseerd
Bibliotheek*	50	Niet gerealiseerd
Totaal bezuinigingen programma Onze buurt	756	

* Deze bezuiniging is niet gerealiseerd voor 2021. Hierover heeft de raad het initiatiefvoorstel bezuiniging bibliotheek vastgesteld.

Bibliotheek

In september 2021 heeft de raad het initiatiefvoorstel bezuiniging bibliotheek vastgesteld. De raad heeft besloten om de bezuiniging van € 50.000 op de bibliotheek voor 2021 niet door te voeren.

Beleidskaders

Bovengemeentelijke kaders

Gemeentewet

Algemene wet bestuursrecht

Wet veiligheidsregio's

Politiewet

Wet Natuurbescherming

Aanbestedingswet

Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterenbescherming

Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten

Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen

Kaderrichtlijn water

Nationaal bestuursakkoord water
Waterwet
Wet milieubeheer
Gelders Energieakkoord (www.geldersenergieakkoord.nl)

Wegenverkeerswet
Wegenwet
Erfgoedwet

Omgevingswet

Gemeentelijke kaders

Sociaal-maatschappelijke-visie

Nota accommodatiebeleid "ontmoeten en verbinden met accommodaties"

Nota subsidiebeleid

Regionaal beleidsplan Veiligheidsregio VRGZ

Regionaal risicoprofiel Veiligheidsregio VRGZ

Regionaal crisisplan Veiligheidsregio VRGZ

Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland 2015-2018

Visiedoc notitie Kernenbeleid

Beheerplan gemeentelijke gebouwen

Basisvisie groen

Beheerverordening begraafplaatsen

Bomenstructuurplan

Landschapsonwikkelingsplan

Vervangingsplan speelvoorzieningen

Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

Samenwerkingsovereenkomst Werkeenheid regio Nijmegen

Verkeerscirculatieplan

Verkeersbeleidsplan

Mobiliteitsplan

Wegenbeheersplan

Wegenbeleidsplan

Verlichtingsbeheerplan

Verordening geurhinder en veehouderij 2017

Bodemnota en bodemkwaliteitskaart

Woonvisie

Energievisie gemeente Berg en Dal 2017-2020

Subsidieverordening Erfgoedprojecten in de kernen gemeente Berg en Dal 2017

Woonvisie Berg en Dal

Verbonden partijen

- Dar N.V.
- Leisurelands
- Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen
- Veiligheidsregio Gelderland Zuid
- Vitens N.V.

Onze gemeente

Sommige dingen die de gemeente voor je regelt ken je. Bijvoorbeeld een nieuw paspoort, trouwen of het registreren van een pas geboren kind. Maar we regelen meer voor je. Dingen waar je niet zoveel van merkt en die verder gaan dan onze gemeentegrenzen. Denk aan het versterken van de economie, zodat er genoeg bedrijven en banen zijn. Of woningbouwafspraken om woningen te mogen bouwen of het organiseren van zorg. Om dat goed te kunnen doen, werken we samen met andere gemeenten om ons heen. Wat we ook doen, het belang van onze inwoners staat voorop!

In dit programma maken we duidelijk wat je van ons kan verwachten als dienstverlener.

In het belang van onze inwoners zijn we ook actief buiten de gemeentegrens. Vaak juist om de zaken dichtbij inwoners goed te regelen. We hebben als gemeente de laatste jaren steeds meer taken gekregen, bijvoorbeeld op het gebied van zorg. Om de taken goed en goedkoop te kunnen uitvoeren, werken we samen met andere gemeenten uit onze regio. Maar we werken ook samen met andere gemeenten om de economie in de regio te bevorderen. Een sterke economie in de regio heeft namelijk tot gevolg dat in Berg en Dal de werkgelegenheid groeit.

Ook de woningmarkt houdt zich niet aan de gemeentegrens. Wanneer er te veel woningen in een buurgemeente gebouwd worden, is er een grote kans dat in andere gemeenten huizen leeg komen te staan. Dit willen we niet en daarom maken we samen met de gemeenten in onze regio afspraken over hoeveel woningen elke gemeente mag bouwen.

In dit programma vind je dus de onderwerpen die zich binnen én buiten onze gemeentegrens afspelen.

Programmanaam	Inwoner	Onze buurt	Onze gemeente
Plaats van actie	- Persoonlijk/thuis	- Directe omgeving/dorp	- Gemeente mét de regio gemeenten
Rol inwoner	- Regie eigen leven - Mee blijven doen	- Meedoen - Initiatief nemen	- Ontwikkelen - Klant
Rol gemeente	- Regelen - Betalen - Veel bemoeienis	- Afnemende betrokkenheid - Minder regels, meer stimuleren	- Loslaten - Samenwerken - Diensten verlenen

Doelen & resultaten

In deze Najaarsnota rapporteren we niet over de doelen en resultaten. De meest actuele informatie over de stand van zaken van de doelen en resultaten vindt u in de [Voorjaarsnota 2021](#). Bij de jaarrekening 2021 verantwoorden we de doelen en resultaten weer.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening	Begroting	Begroting	Mutaties	Begroting
	2020	2021 Primair	2021 na VJN	t/m NJN	2021 na NJN
Lasten	-8.463	-7.626	-8.216	-1.282	-9.498
Baten	2.065	1.892	2.127	153	2.280

Totaal programma	-6.398	-5.734	-6.089	-1.129	-7.218
-------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota

In onderstaande tabel zijn de mutaties op dit programma weergegeven. Daaronder zijn de mutaties uit de Najaarsnota toegelicht. Voor een toelichting op de mutaties uit de Voorjaarsnota verwijzen wij u naar de [Voorjaarsnota 2021](#).

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Datum	2021	Invest.
Mutaties Voorjaarsnota			
<i>Besluitvorming tot en met Voorjaarsnota</i>			
Dekkingsplan 2021-2024	5-nov-20	439	-
Onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen	24-sep-20	-5	-
Krediet voor grondverwerving Cranenburgsestraat	28-jan-21	-55	-65
Vaststellen Werkplan 2021 ODRN	28-jan-21	-51	-
Wijziging begroting 2021 Munitax	28-jan-21	-5	-
Starterslening	25-feb-21	-	-500
Voorjaarsnota 2021	15-jul-21	-678	-
Totaal mutaties t/m Voorjaarsnota		-355	-565

Mutaties Najaarsnota

1. Besluitvorming tot Najaarsnota:

1.1. Intentieovereenkomst Ooijsegraaf - Reomie te Ooij	20-mei-21	25	-
1.2. Herontwikkeling Schoollocatie 3e fase Millingen aan de Rijn	17-jun-21	-	116
1.3 Jaarstukken 2020	15-jul-21	-1.249	-
1.4 Actualisatie grondexploitaties 2021	15-jul-21	-	-
1.5 Splitsen kavel Bedrijventerrein De Mies	30-sep-21	-124	-

2. Overige wijzigingen Najaarsnota

2.1 Bezorgen persoonsdocumenten		15	-
2.2 Formatie griffie		17	-
2.3 Uitzetten bebouwingsgrenzen		-10	-
2.4 Accountantskosten		-25	-
2.5 Leges huwelijken		-43	-
2.6 Reïntegratie		435	-
2.7 Actualisatie onderhoudsvoorzieningen		4	-
2.8 Inzet coronagelden voor Vrijheidsmuseum		-80	-

2.9 Nieuwe wet Inburgering	-12	-
2.10 Taakstelling huisvesting statushouders	40	-
2.11 Uitvoering en implementatie Breed offensief	-28	-
2.12 Heroriëntatie zelfstandigen	-13	-
2.13 Diverse kleine mutaties	5	-
Administratieve overboeking	-86	-

Totaal mutaties Najaarsnota	-1.129	116
------------------------------------	---------------	------------

Totaal mutaties programma 3	-1.484	-449
------------------------------------	---------------	-------------

1.1 Intentieovereenkomst Ooijsegraaf - Reomie te Ooij

Op 20 mei 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de kaders voor een intentieovereenkomst om de locatie Ooijsegraaf/ Reomie in Ooij om te vormen naar een woongebied. Voor de intentiefase brengen we (maximaal) € 25.000 in rekening. In de anterieure overeenkomst regelen we het verdere kostenverhaal (en planschade).

1.2 Herontwikkeling Schoollocatie 3e fase Millingen aan de Rijn

Op 17 juni 2021 heeft de raad besloten om de Schoollocatie 3e fase Millingen aan de Rijn te ontwikkelen voor de bouw van 26 sociale huurwoningen voor senioren. Daarom is de grondexploitatie Herontwikkeling Schoollocatie Fase 3 Millingen aan de Rijn vastgesteld. De kosten zijn geschat op € 104.430. De totale opbrengst is begroot op € 220.415. Het geschatte eindresultaat komt daarmee op € 115.985. Hierover is de gemeente verplicht vennootschapsbelasting af te dragen.

1.3 Jaarstukken 2020

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2020 heeft de gemeenteraad besloten om de budgetten voor subsidie behoud Museumpark Orientalis (€ 520.000), bijstelling bouwplan Oefenhoek Millingen (€ 24.000), brede dienstverlening ondernemers (€ 43.000), invoeringskosten nieuwe Wet Inburgering (€ 66.000), verkiezingen (€ 74.000), pilot inburgering veranderopgave (€ 166.000) en project invoering Omgevingswet (€ 356.000) over te hevelen naar 2021. Deze budgetoverheveling is gedekt uit de reserve lopende projecten. Zie ook programma Ons geld (1.2).

1.4 Actualisatie grondexploitaties 2021

In juli 2021 heeft de gemeenteraad de geactualiseerde grondexploitaties vastgesteld. Dit besluit is verwerkt in de begroting 2021. De mutaties in de voorziening exploitatietekort grondexploitaties zijn verwerkt bij de jaarrekening 2020.

1.5 Splitsen kavel Bedrijventerrein Mies

Op 30 september 2021 heeft de raad besloten om een kavel op Bedrijventerrein Mies te splitsen, omdat er weinig vraag is naar een groot perceel. Voor deze splitsing is het doortrekken van de weg noodzakelijk. Per saldo is de grondexploitatie bijgesteld met € 123.905 nadelig. Voor dit verwachte verlies is een voorziening gevormd. Dit bedrag dekken we door een bijdrage uit de algemene reserve. Zie ook programma Ons geld (1.3).

2.1 Bezorgen persoonsdocumenten

We hebben minder persoonsdocumenten bezorgd dan we verwacht hadden. Dit leidt tot een voordeel van € 15.000.

2.2 Formatie griffie

In de Voorjaarsnota 2021 is het voorstel van de Werkgeverscommissie verwerkt voor de functie van griffier. De nieuwe griffier begint later dan eerder verwacht. Dat leidt tot een voordeel van € 17.000 in 2021.

2.3 Uitzetten bebouwingsgrenzen

De werkzaamheden voor het uitzetten van bebouwingsgrenzen besteden we uit aan een gespecialiseerd bureau. De kosten hiervan ramen we voor 2021 op € 10.000. De structurele kosten zijn verwerkt in de begroting 2022.

2.4 Accountantskosten

Onze accountant heeft in 2021 extra werkzaamheden moeten uitvoeren. Dit had met name te maken met adviezen over interne controles, ICT, inkoop en aanbesteding, en meer SISA verklaringen waaronder TOZO (wordt door het rijk bepaald). Dit leidt tot extra kosten van € 25.000.

2.5 Leges huwelijken

We zien dat de ontvangsten van de leges achter blijven bij de raming. Dit komt vooral door een terugloop in het aantal huwelijken door de coronacrisis. Daarom stellen we de raming van deze leges bij met € 43.000 nadelig.

2.6 Reïntegratie

Op basis van de steun- en herstelpakketten corona hebben we dit jaar € 382.000 ontvangen als impuls om re-integratietrajecten te intensiveren. Hiervan verwachten we dit jaar € 10.000 te besteden. Het restant van € 372.000 hevelen we over naar 2022 om diverse coronagerelateerde projecten alsnog te kunnen uitvoeren zoals het wegwerken van achterstanden die door corona zijn ontstaan bij de participatieconsulenten.

Ook is door de coronacrisis nagenoeg geen uitgaaf gedaan voor actiecentra Stekkenberg en Millingen aan de Rijn. Ook hebben we minder besteed aan meerwerk re-integratietrajecten. Het voorstel is om de overgebleven middelen van € 63.000 over te hevelen naar 2022.

We verlagen de raming op dit programma met € 435.000 en storten dit bedrag via programma Ons geld in de reserve lopende projecten (2.6).

2.7 Actualisatie onderhoudsvoorzieningen

Het Zalmkerkje in Millingen aan de Rijn gaan we verkopen. Daarom ramen we de toevoeging aan de voorziening af en laten we het restant saldo uit de voorziening vrijvallen. Per saldo levert dit een voordeel op van € 4.000.

2.8 Inzet coronagelden voor Vrijheidsmuseum

Een deel van de coronagelden die we hebben ontvangen voor lokale cultuur en dorps- en buurthuizen zetten we in voor het Vrijheidsmuseum. We zetten hiervoor de stelpost coronagelden in. Zie ook programma Ons Geld (2.13). Op dit programma ramen we de bijdrage van € 80.000 aan het Vrijheidsmuseum.

2.9 Nieuwe wet Inburgering

We krijgen extra rijksgeld voor de periode 2021- 2026 voor de begeleiding van de bredere groep asielmigranten binnen de ondertussen-groep. Deze gelden (€ 12.000) zetten we in voor de implementatie en uitvoering van de nieuwe wet.

2.10 Taakstelling huisvesting statushouders

Voor de maatschappelijke begeleiding van de statushouders ontvangen we tot 2022 een vergoeding van € 2.370 per statushouders via de algemene uitkering. De taakstelling van huisvesting van statushouders was aanvankelijk voor 2021 verdubbeld. De te verwachten realisatie is maar de helft. Hierdoor ontvangen we een lagere rijksvergoeding en hebben we

minder kosten. We verlagen op dit programma de begrote kosten met hetzelfde bedrag (€ 40.000).

2.11 Uitvoering en implementatie Breed offensief

Het wetsontwerp Breed offensief beoogt processen te stroomlijnen en te harmoniseren om op die manier meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen. Dit wetsontwerp is vanwege de demissionaire status van het kabinet controversieel verklaard. Een deel van de activiteiten is niet afhankelijk van een wetswijziging en kunnen we uitvoeren. Hiervoor ontvangen we van het rijk € 28.000 via de algemene uitkering. De uitvoering hiervan gebeurt door het Werkbedrijf. Daarom ramen we op dit programma de uitvoeringslasten van € 28.000.

2.12 Heroriëntatie zelfstandigen

Voor de ondersteuning aan zelfstandige ondernemers die zich willen heroriënteren, ontvangen we op basis van het tweede steun- en herstelpakket corona een eenmalige bijdrage van € 12.850. Dit geld zetten we voor deze ondersteuning in.

2.13 Diverse kleine mutaties

In deze najaarsnota hebben wij diverse positieve en negatieve ramingen met een relatief laag bedrag bijgesteld. Het totaal van deze bijstellingen voor dit programma is per saldo € 5.000 voordelig.

Wat zijn de gevolgen van de bezuinigingen?

Voor het sluitend maken van de begroting 2021 waren bezuinigingen/ ombuigingen nodig. De fracties hebben in het begin van het begrotingsproces een lijst met ombuigingen aangeleverd. De ombuigingen waarvoor een raadsmeerderheid was zijn verwerkt in de begroting 2021 (Top 19). Omdat dit niet voldoende was is aanvullend het Dekkingsplan 2021-2024 vastgesteld door middel van de 1e begrotingswijziging.

Hieronder staat de stand van zaken van de bezuinigingen die onder dit programma vallen. De niet gerealiseerde bezuinigingen lichten we hieronder toe. Een meerjarig totaaloverzicht van alle bezuinigingen is opgenomen in de bijlage (Totaaloverzicht bezuinigingen).

Onderstaande link leidt naar de tekst van de bezuinigingen in de begroting 2021.

[Bezuinigingen programma Onze gemeente Programmabegroting 2021](#)

In onderstaande tabel zijn de niet gerealiseerde bezuinigingen met 'rood' aangegeven. De bezuinigingen die we deels hebben gerealiseerd met 'oranje'.

	Bedragen x € 1.000	
	2021	Realisatie
Vermindering werkbudget economie	25	Gerealiseerd
Woonagenda Formatie inzetten	-90	Gerealiseerd
Gemeenschappelijk orgaan Arnhem - Nijmegen (GOAN)		
Basisregeling gemeenschappelijk orgaan Arnhem-Nijmegen (GOAN)	225	Gerealiseerd
Bijdrage provincie Goan 2021/2022	10	Gerealiseerd
Beëindiging inwonerbijdrage The Economic Board	10	Gerealiseerd
Leges huwelijken (+/-200 per jaar) verhogen met € 80	16	Gerealiseerd
Opbrengst Bedrijventerrein Hulsbeek	200	Gerealiseerd
Totaal bezuinigingen programma Onze gemeente	396	

Beleidskaders

Wet gemeenschappelijke regelingen

RE-INTEGRATIEVERORDENING PARTICIPATIEWET RIJK VAN NIJMEGEN
Nadere regels en beleidsregels Re-integratieverordening Participatiewet Rijk van Nijmegen

Financiële verordening Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen 2015

Inkoopbeleid MGR 2017

Arbeidsmarkt- en Re-integratiebeleid 2020 t/m 2023 Rijk van Nijmegen: 'Werk Voorop'

Het Werkbedrijf
Inrichtingsplan-module-werkbedrijf
Werkzoekende

Sociaal Maatschappelijke Visie 2015

Sterke werkwoorden

Werk is de uitkomst

Visie document Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek

Structuurvisie Berg en Dal

Economische Visie Hier wordt gewerkt

Kadernota Toerisme Van trots naar topbestemming

Integraal toezicht en handhavingsbeleid

Notitie grondexploitatie van de commissie BBV
Strategische agenda 2020 Euregio

Woonagenda 2017-2025

Verbonden partijen

- Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen
- Euregio (Rhein-Waal)
- Gemeenschappelijk Orgaan regio Arnhem Nijmegen
- Grenzland Draisine GMBH
- Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
- Omgevingsdienst Rijk van Nijmegen
- RvN@
- Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen

Ons geld

In dit programma staat:

- waar ons geld vandaan komt: overzicht van de algemene dekkingsmiddelen (inclusief financiering en reserves);
- hoeveel vennootschapsbelasting we moeten betalen;
- hoe we het bedrag voor dingen hebben besteed, die we niet hadden kunnen voorzien.

Stand van zaken Najaarsnota

Er zijn geen nieuwe beleidsontwikkelingen binnen het programma Ons geld. Onderstaande link leidt naar de tekst van de begroting 2021.

Onder het kopje 'Financiën' zijn wel mutaties opgenomen en toegelicht.

[Programma Ons geld Programmabegroting 2021](#)

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na VJN	Mutaties t/m NJN	Begroting 2021 na NJN
Lasten	-117	-117	-130	0	-130
Baten	0	0	0	0	0
Totaal programma	64.384	64.271	66.598	2.319	68.917

Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota

In onderstaande tabel zijn de mutaties op dit programma weergegeven. Daaronder zijn de mutaties uit de Najaarsnota toegelicht. Voor een toelichting op de mutaties uit de Voorjaarsnota verwijzen wij u naar de [Voorjaarsnota 2021](#).

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Datum	2021	Invest.
--------------	-------	------	---------

Mutaties Voorjaarsnota

Besluitvorming tot en met Voorjaarsnota:

Dekkingsplan 2021-2024	5-nov-20	302	-
Onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen	24-sep-20	256	-
Inzet Algemene reserve voor grondverwerving Cranenburgsestraat	28-jan-21	55	-
Inzet Algemene reserve voor Werkplan 2021 ODRN	28-jan-21	51	-
Wijziging begroting 2021 Munitax	28-jan-21	-43	-
Inzet Algemene reserve voor extra kosten Munitax	28-jan-21	71	-
Inzet Algemene reserve voor storting voorziening onderhoud wegen	1-apr-21	570	-
Voorjaarsnota 2021	9-jul-20	1.065	-

Totaal mutaties t/m Voorjaarsnota	2.327	-
--	--------------	----------

Mutaties Najaarsnota

1. Besluitvorming tot Najaarsnota:

1.1.	Inzet Algemene reserve voor Mallemolen en Agora onderwijs	15-jul-21	40	-
1.2.	Jaarstukken 2020	15-jul-21	2.128	-
1.3	Inzet Algemene reserve voor splitsen kavel Bedrijventerrein De Mies	30-sep-21	124	-

2. Overige wijzigingen Najaarsnota

2.1.	Aframen stelpost onderuitputting kapitaallasten		-200	-
2.2.	Dividend		-29	-
2.3.	Treasury		-209	-
2.4.	Dotatie reserve lopende projecten; Coronagelden bijzondere bijstand/TONK		-242	-
2.5.	Dotatie reserve lopende projecten; schuldhulpverlening		-100	-
2.6	Dotatie reserve lopende projecten; reïntegratie			-
	- steun- en herstelpakketten corona impuls re-integratie		-372	-
	- Actiecentra Stekkenberg en Millingen en meerwerk reïntegratietrajecten		-63	-
2.7	Dotatie reserve lopende projecten; coronagelden kwetsbare groepen, jeugd en ouderen		-120	-
2.8	Dotatie reserve lopende projecten; brede aanpak dak- en thuisloosheid		-50	-
2.9	Bijdrage reserve lopende projecten; inrichting wmo-ruimtes		-40	-
2.10	Algemene uitkering		2.362	-
2.11	Dotatie reserve lopende projecten; extra gelden jeugdhulp 2021		-866	-
2.12	Extra coronagelden lokale cultuur en dorps- en buurthuizen		-92	-
2.13	Inzet coronagelden lokale cultuur en dorps- en buurthuizen voor vrijheidsmuseum		80	-
2.14	Coronagelden lokale cultuur en dorps-/buurthuizen			-
	- Aframen stelpost coronagelden lokale cultuur en dorps-/buurthuizen		260	-
	- Dotatie reserve lopende projecten; coronagelden lokale cultuur en dorps-/buurthuizen		-260	-
2.15	Dotatie reserve lopende projecten; ambulantisering GGZ Wmo		-51	-
	Afrondingsverschillen		-1	-
	Administratieve overboeking		21	-

Totaal mutaties Najaarsnota	2.320	-
------------------------------------	--------------	----------

Totaal mutaties programma 4	4.647	-
------------------------------------	--------------	----------

1.1 Inzet Algemene reserve voor Mallemolen en Agora onderwijs

Op 15 juli 2021 heeft de raad het college verzocht een toekomstvisie voor de Mallemolen op te stellen. Daarnaast heeft de raad besloten om een tijdelijke oplossing voor 1 jaar voor het Agora onderwijs mogelijk te maken. Daarvoor moeten we beperkte aanpassingen uitvoeren aan de Mallemolen. De kosten (€ 40.000) dekken we door een bijdrage uit de algemene reserve. Zie ook programma Inwoner (1.1).

1.2 Jaarstukken 2020

In juli 2021 heeft de gemeenteraad de jaarrekening 2020 vastgesteld. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2020 heeft de gemeenteraad besloten om de budgetten voor vervanging speelruimten (€ 63.000) en kosten bedrijfsvoering arbo (€ 100.000) over te hevelen naar 2021.

In totaal is er een bedrag van € 2.445.000 overgeheveld naar 2021. Dit bedrag is deels gedekt uit de reserve lopende projecten (€ 2.409.000) en deels uit de voorziening riolering (€ 36.000).

1.3 Inzet Algemene reserve voor splitsen kavel Bedrijventerrein Mies

Op 30 september 2021 heeft u besloten om een kavel op Bedrijventerrein Mies te splitsen, omdat er weinig vraag is naar zo'n groot perceel. Voor deze splitsing is het doortrekken van de weg noodzakelijk. Per saldo is de grondexploitatie bijgesteld met € 123.905 nadelig. Voor dit verwachte verlies is een voorziening gevormd. Dit bedrag dekken we door een bijdrage uit de algemene reserve. Zie ook programma Onze gemeente (1.5).

2.1 Aframen stelpost onderuitputting kapitaallasten

De kapitaallasten zijn bijgesteld volgens de staat Vaste activa per 1 januari 2021. Daarom ramen we stelpost nu ook af. Dit leidt tot een nadeel van € 200.000 op dit programma.

2.2 Dividend

We ontvangen dit jaar geen dividenduitkering van Vitens. Dat leidt tot een nadeel van € 29.000.

2.3 Treasury

De rentelasten van de langlopende en kortlopende leningen zijn bijgesteld met € 10.000 nadelig. Daarnaast hebben we de kapitaallasten (rente en afschrijving) van de investeringen geactualiseerd volgens de werkelijke stand per 1 januari 2021. Dat leidt voor dit programma tot een nadeel van € 199.000. Hier staan voordelen op kapitaallasten op de diverse programma's tegenover.

2.4 Dotatie reserve lopende projecten; Coronagelden bijzondere bijstand/TONK

Bij de voorjaarsnota was € 390.000 voor uitkeringen aan inwoners en uitvoeringskosten tot 1 oktober 2021 geraamd voor de TONK (Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten). Op basis van realisatiecijfers verwachten we hiervan € 164.000 uit te geven. Van het restant zetten we € 92.000 in voor de tijdelijke formatie-uitbreiding bij schuldhulpverlening in 2022 en € 134.000 voor de implementatie van de nieuwe nota minima en schuldhulpverlening in. De coronagelden voor hulp en ondersteuning van armoedeproblematiek van € 16.000 hevelen we over naar 2022.

Omdat we de kosten hiervan in 2022 maken, hevelen we deze bedragen over. We storten het bedrag van € 242.000 in de reserve lopende projecten. De ramingen op programma Inwoner verlagen met hetzelfde bedrag (2.10).

2.5 Dotatie reserve lopende projecten; schuldhulpverlening

We voegen € 100.000 toe aan de reserve lopende projecten. Dit is het restant budget voor schuldhulpverlening dat we voor de implementatie van de nieuwe nota minima en schuldhulpverlening in gaan zetten. Zie ook programma Inwoner (2.13).

2.6 Dotatie reserve lopende projecten; reïntegratie

Op basis van de steun- en herstelpakketten corona hebben we dit jaar € 382.000 ontvangen als impuls om re-integratietrajecten te intensiveren. Hiervan verwachten we dit jaar € 10.000 te besteden. Het restant van € 372.000 hevelen we over naar 2022 om diverse corona gerelateerde projecten alsnog te kunnen uitvoeren zoals het wegwerken van achterstanden die door corona zijn ontstaan bij de participatieconsulenten.

Ook is door de coronacrisis nagenoeg geen uitgaaf gedaan voor actiecentra Stekkenberg en Millingen aan de Rijn. Ook hebben we minder besteed aan meerwerk re-integratietrajecten. Het voorstel is om de overgebleven middelen van € 63.000 over te hevelen naar 2022. We storten het restant bedrag van € 435.000 in de reserve lopende projecten en verlagen de raming op programma Onze gemeente met hetzelfde bedrag (2.6).

2.7 Dotatie reserve lopende projecten; coronagelden kwetsbare groepen, jeugd en ouderen

Bij de Voorjaarsnota hebben we € 192.000 geraamd voor extra begeleiding van kwetsbare groepen, bestrijding van eenzaamheid ouderen en ondersteuning jeugd. Door corona en personeelstekort lopen diverse projecten vertraging op. Dit jaar verwachten we € 72.000 uit te geven. Daarom hevelen we het niet besteed bedrag over naar 2022. We storten het restant bedrag (€ 120.000) in de reserve lopende projecten en verlagen de raming op programma Inwoner met hetzelfde bedrag (2.14).

2.8 Dotatie reserve lopende projecten; Brede aanpak dak- en thuisloosheid

Voor de brede aanpak van dak- en thuisloosheid krijgen we € 50.000 aan rijksgeld. Projecten die we hieruit betalen, zijn in de voorbereidende fase (oriëntatie). Dit budget hevelen we over naar 2022. We storten het bedrag van € 50.000 in de reserve lopende projecten en verlagen de raming op programma Inwoner (2.15).

2.9 Bijdrage reserve lopende projecten; inrichting Wmo-ruimtes

Het projectbudget voor de inrichting van Wmo-ruimtes verwachten we dit jaar niet uit te geven. Daarom ramen we op dit programma de aanwending van de reserve lopende projecten af en op programma Inwoner het projectbudget. (2.16).

2.10 Algemene uitkering

De mei- en septembercirculaire 2021 leiden tot een verhoging van de algemene uitkering van ruim € 2,3 miljoen. Hiervan heeft € 0,3 miljoen betrekking op de compensatie van de extra kosten en de gedeerde inkomsten als gevolg van de coronamaatregelen. Daarnaast ontvangen we € 0,9 miljoen voor aanpak van problematiek in de jeugdzorg. Door onderbesteding van het BTW –compensatiefonds keert het Rijk € 0,5 miljoen aan ons uit. Ook krijgen we een bedrag van bijna € 0,3 miljoen voor ons verzoek om een rijksvergoeding voor het opruimen van niet gesprongen explosieven (bommenregeling). Het restant van € 0,3 miljoen komt door de ontwikkeling van diverse maatstaven zoals het aantal inwoners en de verhoging van de algemene uitkering door toegenomen rijksuitgaven, omdat de hoogte van de algemene uitkering is gekoppeld aan de hoogte van de rijksuitgaven.

2.11 Dotatie reserve lopende projecten; extra gelden jeugdhulp 2021

We hebben in 2021 extra geld van het Rijk ontvangen voor acute problematiek in de jeugdhulp. De algemene uitkering stijgt hierdoor met € 886.000. Hiervan zetten we € 160.000 in regionaal verband in, waarvan € 20.000 in 2021 en € 140.000 in 2022.

Het restantbedrag van € 866.000 voegen we toe aan de reserve lopende projecten gaan we in 2022 inzetten voor de uitvoering van diverse projecten zoals structurele aanpak hangjeugd, meer kortdurende ondersteuning, gebiedsgericht werken/ inzet in wijken en toekomsttuinen jeugd.

2.12 Extra gelden lokale cultuur en dorps- en buurthuizen

In de septembercirculaire 2021 krijgen we aanvullend € 92.000 voor cultuur en buurt- en dorpshuizen, ter compensatie van de extra uitgaven als gevolg van de coronacrisis. Dit bedrag ramen bij aan de uitgavenkant. Eerder hadden we al € 248.000 geraamd zodat in totaal € 340.000 beschikbaar is.

2.13 Inzet coronagelden lokale cultuur en dorps- en buurthuizen voor vrijheidsmuseum

Van de gelden die we hebben gekregen voor lokale cultuur en dorps- en buurthuizen zetten we € 80.000 in voor ondersteuning van het Vrijheidsmuseum. Dit bedrag hevelen we nu over naar programma Onze gemeente (2.8).

2.14 Coronagelden lokale cultuur- en dorps- en buurthuizen

Het restantbedrag van € 260.000 zetten we gericht in waar nodig bij dorpshuizen, cultuur en vrijwilligersorganisaties. We verwachten voor dit jaar geen uitgaven meer. We moeten eerst verder onderzoeken of financiële ondersteuning nodig is. Daarom voegen we het restant bedrag toe aan de reserve lopende projecten, zodat het in 2022 nog beschikbaar is.

2.15 Dotatie reserve lopende projecten; ambulantisering GGZ Wmo

De uitvoering van projecten loopt vertraging op door onder meer corona en personeelstekort. Zo is de implementatie van de wijkGgz teams, het opzetten en uitvoeren van een Campagne destigmatisering en project Welcome wijk uitgesteld naar 2022. Daarom hevelen we het geraamd bedrag over naar 2022. We storten het bedrag van € 51.000 in de reserve lopende projecten en verlagen de raming op programma Inwoner (2.19).

Wat zijn de gevolgen van de bezuinigingen?

Voor het sluitend maken van de begroting 2021 waren bezuinigingen/ ombuigingen nodig. De fracties hebben in het begin van het begrotingsproces een lijst met ombuigingen aangeleverd. De ombuigingen waarvoor een raadsmeerderheid was zijn verwerkt in de begroting 2021 (Top 19). Omdat dit niet voldoende was is aanvullend het Dekkingsplan 2021-2024 vastgesteld door middel van de 1e begrotingswijziging.

Hieronder staat de stand van zaken van de bezuinigingen die onder dit programma vallen. De niet gerealiseerde bezuinigingen lichten we hieronder toe. Een meerjarig totaaloverzicht van alle bezuinigingen is opgenomen in de bijlage (Totaaloverzicht bezuinigingen).

Onderstaande link leidt naar de tekst van de bezuinigingen in de begroting 2021.

[Bezuinigingen programma Ons geld Programmabegroting 2021](#)

In onderstaande tabel zijn de niet gerealiseerde bezuinigingen met 'rood' aangegeven. De bezuinigingen die we deels hebben gerealiseerd met 'oranje'.

	Bedragen x € 1.000	
	2021	Realisatie
Verhoging ozb 2x 4%	454	Gerealiseerd
Verhoging stelpost onvoorzien ongedaan maken	75	Gerealiseerd
Totaal bezuinigingen programma Ons geld	3.182	

Beleidskaders

BBV (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten)

Notitie rente van de commissie BBV

Notitie overhead van de commissie BBV

Notitie riolering van de commissie BBV

Notitie waardering vastgoed van de commissie BBV

Financiële verordening Berg en Dal 2021 (art. 212)

Nota reserves en voorzieningen 2021

Controleverordening Berg en Dal (2021)

Belastingenverordeningen gemeente Berg en Dal

Budgethoudersregeling Berg en Dal 2021

Nota inkoopbeleid Berg en Dal 2016

Financieringsstatuut gemeente Berg en Dal 2021

Financiële verhoudingswet

Verbonden partijen

- Bank Nederlandse gemeenten
- Munitax Gemeentelijk belastingkantoor

Overhead

We moeten de overheadkosten apart in de begroting en jaarrekening verwerken. Het gaat hier om kosten die te maken hebben met de ondersteuning van de organisatie.

Stand van zaken Najaarsnota

Er zijn geen nieuwe beleidsontwikkelingen binnen het programma Overhead. Onderstaande link leidt naar de tekst van de begroting 2021.

Onder het kopje 'Financiën' zijn de mutaties opgenomen en toegelicht.

Programma Overhead Programmabegroting 2021

Hieronder vindt u het actuele overzicht van overhead in cijfers.

Bedragen x € 1.000

Overhead	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na VJN	Begroting 2021 na NJN
1. Loonkosten overhead	-4.433	-5.727	-5.629	-4.951
2. ICT-kosten	-2.256	-2.256	-2.247	-2.241
3. Huisvestingskosten	-520	-537	-535	-461
4. Uitbestedingskosten bedrijfsvoering	-1.870	-1.481	-1.420	-1.652
Totaal	-9.079	-10.001	-9.831	-9.305
Toerekening aan projecten/grondexploitatie	131	357	390	390
Overhead ten laste van exploitatie	-8.949	-9.644	-9.441	-8.916

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021 Primair	Begroting 2021 na VJN	Mutaties t/m NJN	Begroting 2021 na NJN
Lasten	-8.940	-9.608	-9.440	524	-8.916
Baten	0	0	0	0	0
Totaal programma	-8.939	-9.608	-9.440	524	-8.916

Toelichting verschillen Voorjaarsnota - Najaarsnota

In onderstaande tabel zijn de mutaties op dit programma weergegeven. Daaronder zijn de mutaties uit de Najaarsnota toegelicht. Voor een toelichting op de mutaties uit de Voorjaarsnota verwijzen wij u naar de [Voorjaarsnota 2021](#).

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Datum	2021	Invest.
--------------	-------	------	---------

Mutaties Voorjaarsnota

Besluitvorming tot en met Voorjaarsnota:

Onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen	24-sep-20	-39	-
--	-----------	-----	---

Voorjaarsnota 2021	15-jul-21	207	-
--------------------	-----------	-----	---

Totaal mutaties t/m Voorjaarsnota		168	-
--	--	------------	----------

Mutaties Najaarsnota

1. Besluitvorming tot Najaarsnota:

1.1 Jaarstukken 2020	15-jul-21	-134	-
----------------------	-----------	------	---

2. Overige wijzigingen Najaarsnota

2.1 Kapitaallasten		99	-
2.2 Kosten bedrijfsvoering		442	-
Administratieve overboeking		117	-

Totaal mutaties Najaarsnota		524	-
------------------------------------	--	------------	----------

Totaal mutaties Programma Overhead		524	-
---	--	------------	----------

1.1 Jaarstukken 2020

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2020 heeft de gemeenteraad besloten om de budgetten voor risico- inventarisatie (RIE) werkplaats (€ 35.000), inhuur ondersteuning applicatiebeheer Join (€ 30.000), koppelen Join-Notubiz en verbeteren afspraken systeem iBurgerzaken (€ 25.000) en het publiceren van bouw- en milieudossiers op de website (€ 44.000) over te hevelen naar 2021. Deze budgetoverheveling is gedekt uit de reserve lopende projecten. Zie ook programma Ons geld (1.2).

2.1 Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn bijgesteld volgens de werkelijke stand van de Staat vaste activa per 1 januari 2021. Dit leidt voor dit programma tot een voordeel van € 99.000.

2.2 Kosten bedrijfsvoering

Actualisatie van de kosten van de bedrijfsvoering levert in totaal een voordeel op van € 442.000. Dit bedrag is met name veroorzaakt door:

De verwachting is dat de loonkosten door een nieuwe CAO minder zullen stijgen dan verwacht. Ook door het later of niet kunnen invullen van vacatures zijn de salariskosten lager. Dit leidt tot een voordeel van per saldo € 396.000.

Daarnaast besparen we op de kantoorkosten doordat medewerkers veel thuiswerken. Dit leidt tot een voordeel van € 38.000. Verder zijn er diverse kleine budgetbijstellingen geweest voor € 8.000 (voordeel).

Wat zijn de gevolgen van de bezuinigingen?

Voor het sluitend maken van de begroting 2021 waren bezuinigingen/ ombuigingen nodig. De fracties hebben in het begin van het begrotingsproces een lijst met ombuigingen aangeleverd. De ombuigingen waarvoor een raadsmeerderheid was zijn verwerkt in de begroting 2021 (Top 19). Omdat dit niet voldoende was is aanvullend het Dekkingsplan 2021-2024 vastgesteld door middel van de 1e begrotingswijziging.

Hieronder staat de stand van zaken van de bezuinigingen die onder dit programma vallen. De niet gerealiseerde bezuinigingen lichten we hieronder toe. Een meerjarig totaaloverzicht van alle bezuinigingen is opgenomen in de bijlage (Totaaloverzicht bezuinigingen).

Onderstaande link leidt naar de tekst van de bezuinigingen in de begroting 2021.

[Bezuinigingen programma Overhead Programmabegroting 2021](#)

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	2021	Realisatie
Overhead	50	Gerealiseerd
Totaal bezuinigingen programma Overhead	50	

Beleidskaders

BBV (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten)

Notitie overhead van de commissie BBV

Verbonden partijen

Er zijn geen Verbonden partijen die onder dit programma vallen.

Paragrafen

In de Najaarsnota rapporteren we niet over de paragrafen. De meest recente informatie over de inhoud van de paragrafen vindt u in de Programmabegroting 2021, de Voorjaarsnota 2021 en de Programmabegroting 2022. Bij de jaarrekening 2021 actualiseren we de paragrafen weer.

Wij kennen de volgende paragrafen:

Paragraaf Lokale heffingen

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Paragraaf Financiering

Paragraaf Bedrijfsvoering

Paragraaf Verbonden partijen

Paragraaf Grondbeleid

Financiële begroting

Inleiding

In dit financiële deel van de begroting vindt u naast een overzicht van de baten en lasten per programma ook een overzicht met de incidentele baten en lasten en het verloop van het financieel meerjarenperspectief (FMP). Daarnaast geven we ook aan welke budgetten we willen doorschuiven naar 2022.

Overzicht baten en lasten

In onderstaande tabel vindt u een overzicht van de baten en lasten per programma. Dit levert een raming op van het saldo van de rekening van baten en lasten. Vervolgens is een aantal toevoegingen en onttrekkingen uit de reserves geraamd. Dit resulteert in het resultaat van de rekening van baten en lasten.

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting	Begroting	Mutaties	Mutaties	Begroting
	2021	2021	2021	2021	2021
	Primair	na VJN	tot NJN	NJN	na NJN
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Inwoner	-38.734	-39.511	-339	1.469	-38.382
Onze buurt	-13.204	-14.211	-548	520	-14.238
Onze gemeente	-5.734	-6.089	-1.434	305	-7.218
Ons geld	63.174	64.718	-97	2.172	66.792
Overhead	-9.608	-9.440	-17	541	-8.916
Saldo rekening baten en lasten	-4.107	-4.533	-2.435	5.007	-1.961
Toevoeging aan reserves	-1.005	-969	-163	-2.125	-3.258
Onttrekking aan reserves	2.102	2.849	2.573	-40	5.383
Resultaat rekening baten en lasten	-3.010	-2.653	-25	2.842	164

Incidentele baten en lasten

Een goed beeld van de financiële positie van de gemeente vereist ook inzicht in de incidentele baten en lasten die in de begroting zijn verwerkt.

Hieronder vindt u een overzicht van de incidentele baten en lasten met daarop een toelichting.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>				
	2021	2022	2023	2024	2025
Programma Inwoner					
<i>Incidentele baten en lasten tot en met Voorjaarsnota 2021</i>					
1.1 Actieprogramma lokale initiatieven mensen met Verward Gedrag					
Kosten Actieprogramma	-51	-	-	-	-
Subsidie Actieprogramma	51	-	-	-	-
1.2 Corona: Bijzondere bijstand en schuldhulpverlening	-62	-	-	-	-
1.3 Corona: TOZO					
- kosten	-1.089	-	-	-	-
- rijksbijdrage	1.089	-	-	-	-
1.4 Corona: Tijdelijke ondersteuning Noodzakelijke kosten (TONK)	-148	-	-	-	-
1.5 Corona: Ondersteuning kwetsbare groepen, jeugd en ouderen	-175	-	-	-	-
1.6 Corona: Kinderopvang	-10	-	-	-	-
1.7 Brede aanpak dak- en thuisloosheid	-32	-	-	-	-
<i>Incidentele baten en lasten tot en met Najaarsnota 2021</i>					
1.8 Mallemlen en Agora onderwijs	-40	-	-	-	-
1.9 Uitvoering Toeslagenaffaire					
- rijksbijdrage	32	-	-	-	-
- uitvoeringskosten	-32	-	-	-	-
1.10 Subsidie tegemoetkoming gemeenschapsvoorzieningen door corona					
- subsidie provincie Gelderland	35	-	-	-	-
- kosten	-35	-	-	-	-
<i>Incidentele baten en lasten uit Programmabegroting 2022</i>					
geen incidentele baten en lasten op dit programma					
Totaal programma Inwoner	-467	-	-	-	-
Programma Onze Buurt					
<i>Incidentele baten en lasten tot en met Voorjaarsnota 2021</i>					
2.1 Bluswatervoorzieningen de Poort en de Vlietberg	-30	-	-	-	-
2.2 Wegbeheer Berg en Dal 2021-2025	-570	-	-	-	-
<i>Incidentele baten en lasten tot en met Najaarsnota 2021</i>					
2.3 Verkoop consultatiebureau Hoflaan	128	-	-	-	-
2.4 Regeling energie reductie					
- rijksbijdrage	90	-	-	-	-
- kosten	-90	-	-	-	-
2.5 Subsidie warmtevisie	20	-	-	-	-
2.6 Controle Corona Toegangsbewijzen (CTB)					
- rijksbijdrage	90	-	-	-	-
- uitvoeringskosten	-90	-	-	-	-

Incidentele baten en lasten uit Programmabegroting 2022

2.7 Plaatsing extra afvalbakken	-	-20	-	-	-
2.8 Cultuurhistorische waardenkaart	-	-30	-	-	-
2.9 Obstakels openbare ruimte	-	-100	-	-	-

Totaal programma Onze Buurt	-453	-150	-	-	-
------------------------------------	-------------	-------------	----------	----------	----------

Programma Onze Gemeente*Incidentele baten en lasten tot en met Voorjaarsnota 2021*

3.1 Ontwikkelagenda ODRN	-94	-	-	-	-
3.2 Aankoop perceel Cranenburgsestraat	-55	-	-	-	-
3.3 Corona: Tweede kamer verkiezingen	-51	-	-	-	-
3.4 Corona: impuls re-integratietrajecten	-10	-	-	-	-
3.5 Toerisme, Gelderland Herdenkt	-	-	-	-	-
- kosten	-38	-	-	-	-
- subsidie	19	-	-	-	-
3.6 Taakstelling huisvesting statushouders	-19	-	-	-	-
3.7 Waterschapsverkiezingen	-	-	-24	-	-

Incidentele baten en lasten tot en met Najaarsnota 2021

3.8 Inzet coronagelden voor Vrijheidsmuseum	-80	-	-	-	-
3.9 Uitvoering en implementatie Breed offensief	-28	-	-	-	-
3.10 Heroriëntatie zelfstandigen	-13	-	-	-	-
3.11 Splitsen kavel Bedrijventerrein De Mies	124	-	-	-	-

Incidentele baten en lasten uit Programmabegroting 2022

3.12 Opbrengst grondverkoop Hulsbeek	200	300	300	-	-
--------------------------------------	-----	-----	-----	---	---

Totaal programma Onze Gemeente	-46	300	276	-	-
---------------------------------------	------------	------------	------------	----------	----------

Programma Ons geld*Incidentele baten en lasten tot en met Voorjaarsnota 2021*

4.1 Algemene uitkering; compensatie coronamaatregelen	1.693	-	-	-	-
4.2 Algemene uitkering: brede aanpak dak- en thuisloosheid	32	-	-	-	-
4.3 Algemene uitkering: taakstelling huisvesting statushouders	-19	-	-	-	-

Incidentele baten en lasten tot en met Najaarsnota 2021

4.4 Algemene uitkering: uitvoering en implementatie Breed offensief	28	-	-	-	-
4.5 Algemene uitkering: heroriëntatie zelfstandigen	13	-	-	-	-

Incidentele baten en lasten uit Programmabegroting 2022

geen incidentele baten en lasten op dit programma

Totaal programma Ons geld	1.746	-	-	-	-
----------------------------------	--------------	----------	----------	----------	----------

Programma Overhead*Incidentele baten en lasten tot en met Voorjaarsnota 2021*

geen incidentele baten en lasten op dit programma

Incidentele baten en lasten tot en met Najaarsnota 2021

geen incidentele baten en lasten op dit programma

Incidentele baten en lasten uit Programmabegroting 2022

geen incidentele baten en lasten op dit programma

Totaal programma Overhead	-	-	-	-	-
----------------------------------	----------	----------	----------	----------	----------

Totaal exploitatie	781	150	276	-	-
Reserves					
<i>Incidentele baten en lasten tot en met Voorjaarsnota 2021</i>					
R1 Bijdrage Algemene reserve; dekking tekort sociaal domein	51	-	-	-	-
R2 Bijdrage Algemene reserve; aankoop perceel Cranenburgsestraat	55	-	-	-	-
R3 Bijdrage Algemene reserve; Werkplan 2021 ODRN	51	-	-	-	-
R4 Bijdrage Algemene reserve; wijziging begroting 2021 Munitax	71	-	-	-	-
R5 Bijdrage Algemene reserve; Wegbeheer Berg en Dal 2021-2025	570	-	-	-	-
<i>Incidentele baten en lasten tot en met Najaarsnota 2021</i>					
R6 Inzet Algemene reserve voor Mallemolen en Agora onderwijs	40	-	-	-	-
R7 Inzet Algemene reserve voor splitsen kavel Bedrijventerrein De Mies	124	-	-	-	-
R8 Dotatie reserve lopende projecten; Coronagelden kwetsbare groepen, jeugd en ouderen	-120	-	-	-	-
R9 Dotatie reserve lopende projecten; Coronagelden bijzondere bijstand/TONK	-242	-	-	-	-
R10 Dotatie reserve lopende projecten; steun- en herstelpakketten corona impuls reïntegratie	-372	-	-	-	-
R11 Dotatie reserve lopende projecten; Coronagelden Lokale culturele voorzieningen	-260	-	-	-	-
<i>Incidentele baten en lasten uit Programmabegroting 2022</i>					
geen incidentele baten en lasten op dit programma					
Totaal reserves	-33	-	-	-	-
Totaal	749	150	276	-	-

1.1 Actieprogramma lokale initiatieven mensen met Verward Gedrag

ZonMW heeft een subsidie van € 90.880 toegekend voor het "Actieprogramma lokale initiatieven mensen met Verward Gedrag". Dit programma doen we samen met de gemeente Heumen en Woningcoöperatie Oosterpoort. We zetten dit geld in 2 jaar in. € 40.000 in 2020 en € 50.880 in 2021.

1.2 Corona: Bijzondere bijstand en schuldhulpverlening

Het kabinet neemt als gevolg van corona aanvullende maatregelen om mensen die hun baan verliezen een beter perspectief te bieden op nieuw werk en inkomen. Voor het tegengaan van armoede en problematische schulden, ontvangen we via de algemene uitkering een bedrag van € 62.000. Zie ook 4.1.

1.3 Corona: TOZO

De tijdelijke ondersteuningsmaatregel voor zelfstandige ondernemers (TOZO) is tot 1 juli 2021 verlengd. We schatten de uitkeringen voor levensonderhoud en bedrijfskapitaal voorlopig in op € 1,5 miljoen. De uitvoeringskosten ramen we op € 80.000. Het rijk vergoedt deze kosten volledig. Zie ook 4.1.

1.4 Corona: Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke kosten (TONK)

De Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoeld voor huishoudens om een terugval in de inkomsten als gevolg van de coronacrisis op te vangen. Hiervoor ontvangen we via de algemene uitkering een rijksvergoeding van € 390.000. Zie ook 4.1.

1.5 Corona: Ondersteuning kwetsbare groepen, jeugd en ouderen

In de maartcirculaire 2021 heeft het Rijk als gevolg van de coronacrisis extra rijks gelden beschikbaar gesteld voor extra begeleiding van kwetsbare groepen, bestrijding van eenzaamheid ouderen, en ondersteuning jeugd. Hiervoor ontvangen € 295.000. Zie ook 4.1 en R8.

1.6 Corona: Kinderopvang

Voor een bepaalde groep ouders die kosten hebben gemaakt voor kinderopvang tijdens de sluiting van de opvang van 16 december tot 8 februari ontvangen we een rijksvergoeding van € 10.000. Hiermee kunnen gemeenten de eigen bijdrage van de ouders die gebruik maken van de gemeentelijke regelingen vergoeden voor de tweede periode van sluiting. Zie ook 4.1.

1.7 Brede aanpak dak- en thuisloosheid

Het kabinet wil dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk voorkomen en ervoor zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen. Het kabinet stelt voor de aanpak van dak- en thuisloosheid een financiële impuls beschikbaar van € 32.000 voor 2021. Ook de centrumgemeente krijgen een extra bijdrage. In regionaal verband willen we dit geld hieraan besteden. Zie ook 4.2.

1.8 Inzet Algemene reserve voor Mallemolen en Agora onderwijs

Op 15 juli 2021 heeft de raad het college verzocht een toekomstvisie voor de Mallemolen op te stellen. Daarnaast heeft de raad besloten om een tijdelijke oplossing voor 1 jaar voor het Agora onderwijs mogelijk te maken. Daarvoor moeten we beperkte aanpassingen uitvoeren aan de Mallemolen. De kosten (€ 40.000) dekken we door een bijdrage uit de algemene reserve. Zie ook R6.

1.9 Uitvoering Toeslagenaffaire

Het Rijk verstrekt aan gemeenten een eenmalige vergoeding voor hulpverlening van gedupeerden van de toeslagenaffaire. De hoogte hiervan is afhankelijk van het aantal gedupeerden en de mate van ondersteuning. We schatten de rijksvergoeding in op € 32.000. Dit geld zetten we in voor inhuur van personeel om deze hulpverlening te kunnen bieden.

1.10 Subsidie tegemoetkoming gemeenschapsvoorzieningen door corona

Wij hebben op basis van de 'Regeling COVID-19 Overbrugging Gemeenschapsvoorzieningen' een provinciale subsidie ontvangen voor verbetering van het binnenklimaat van Kulturhus Beek. Er is een bedrag toegekend van € 34.983. Dit bedrag betalen wij door aan Kulturhus Beek.

2.1 Bluswatervoorzieningen de Poort en de Vlietberg

De gemeente is verantwoordelijk voor de brandweezorg en heeft de bluswatervoorzieningen in beheer. Op een tweetal locaties, de Poort en de Vlietberg, is onvoldoende bluswater aanwezig. Om het brandgevaar en het risico op verspreiding van brand te verkleinen is het nodig om op beide locaties een geschikte blusvoorziening te realiseren. De kosten hiervoor zijn eenmalig € 30.000.

2.2 Wegbeheer Berg en Dal 2021-2025

Op 1 april 2021 heeft de raad het Beheerplan wegen 2021-2025 vastgesteld. Als startkapitaal is een bedrag van € 570.000 in de voorziening onderhoud wegen gestort. Dit bedrag dekken we ten laste van de algemene reserve. Met dit beheerplan is ook de structurele bezuiniging van € 255.000 per jaar gerealiseerd. Zie ook R5.

2.3 Verkoop consultatiebureau Hoflaan

De ZZG is eigenaar van het perceel en gebouw en wenst het gebouw te verkopen. Planologisch is er ingestemd (principebesluit) met een functiewijziging naar enkele appartementen in het bestaande volume. Formeel is het nog niet vergund. ZZG heeft een

koper, en die koper heeft het principeverzoek tot wijziging ingediend. Uit kadastrale informatie is gebleken dat als het pand niet meer in gebruik is (als zorggebouw), dat het dan onder gelijke condities moet worden terug geleverd aan de gemeente. Dit is gebaseerd op een bepaling uit 1950 waarbij de gemeente destijds de grond om niet beschikbaar stelde middels een recht van erfpacht.

De rechtsvoorganger van ZZG heeft het perceel in 1991 gekocht van de gemeente. Hierbij heeft de raad bepaald (kijkend naar de bepaling uit 1950) dat als het wijkgebouw niet meer zou worden gebruikt, het onder dezelfde condities zou moeten worden terug verkocht. Nergens is echter bepaald wat die condities dan zouden moeten zijn. Hoe dit dan te interpreteren? Uiteindelijk is er een redenering gevolgd die is gebaseerd op hetgeen partijen er destijds in 1950 in hebben geïnvesteerd en die verhouding is vertaald naar de reeds door ZZG overeengekomen verkoopprijs. De verkoopprijs is door de gemeente extern getoetst. Al met al heeft het ruim een jaar discussie gekost. De gemeente is blij dat zij tot een minnelijke schikking heeft kunnen komen.

2.4 Regeling energie reductie

We krijgen van het Rijk een Specifieke uitkering reductie energiegebruik van € 90.000. Hetzelfde bedrag nemen we op als kosten. Dit geld moeten we inzetten voor projecten waarmee we inwoners voorlichten en stimuleren om energiebesparende maatregelen te nemen. Per saldo heeft deze mutatie geen invloed op het begrotingssaldo.

2.5 Subsidie warmtevisie

Zoals afgesproken in het Klimaatakkoord, beschrijven gemeenten in een Transitievisie Warmte hoe zij hun wijken aardgasvrij willen maken. Voor het opstellen en uitwerken van deze Transitievisie is vaak behoefte aan specifieke technisch-economische kennis waarover gemeenten doorgaans niet zelf beschikken. We ontvangen voor het opstellen van de warmtevisie een subsidie van € 20.000.

2.6 Controle Corona Toegangsbewijzen (CTB)

We ontvangen van het Rijk een bijdrage van € 90.364 voor de ondersteuning naleving controle op coronatestbewijzen (CTB). Het geld moeten we besteden ten gunste van ondernemers die te maken hebben met de controle op de CTB. Ondernemers die aanspraak kunnen maken zijn onder andere evenementenorganisatoren, Sinterklaascomités, reguliere horecabedrijven, (sport)verenigingen en andere uitbaters die belast zijn met de controle op CTB.

2.7 Plaatsing extra afvalbakken

We plaatsen naar aanleiding van de vele meldingen bij gemeente over afval extra afvalbakken. Dit doen we eenmalig in 2022.

2.8 Cultuurhistorische waardenkaart

Een actualisering van de cultuurhistorische waardenkaart (voormalige gemeente Ubbergen) op het Groesbeekse model. Daarmee kunnen we meteen de voormalige gemeente Millingen aan de Rijn (waarvoor geen kaart is) en de actualisering van de Groesbeekse kaart meenemen. Om dit uit te voeren, verwachten we een doorlooptijd van 1,5 jaar en geschatte projectkosten van € 30.000.

2.9 Obstakels openbare ruimte

In 2019 hebben we in de begroting een budget opgenomen voor in de daaropvolgende vier jaar obstakels voor voetgangers te verwijderen. Bij de ombuigingen in 2021 is dit budget wegbezuinigd, met het argument om deze werkzaamheden uit te voeren in lopende projecten. We draaien nu eenmalig het bedrag voor 2022 terug, zodat we in 2022 extra budget hebben om acute problemen op te lossen.

3.1 Bijdrage ontwikkelagenda ODRN

In 2020 is de ODRN aan de slag gegaan met de ontwikkelagenda. De deelnemende gemeenten dragen naar verhouding (op basis van de omzet) bij aan de kosten voor deze ontwikkelagenda. Dit verbetertraject betekent voor 2020 en 2021 een extra bijdrage om dit te bekostigen. Vanaf 2022 moet het verbetertraject zijn afgerond.

3.2 Aankoop perceel Cranenburgsestraat

Op 28 januari 2021 besloot de raad een bedrag beschikbaar te stellen om een perceel aan te kopen aan de Cranenburgsestraat, voor strategisch gewenste redenen. Het aankoopbedrag van het perceel is € 65.000. Het verschil tussen de aankoopwaarde en de boekwaarde van € 55.250 dekken we ten laste van de algemene reserve. Zie ook R2.

3.3 Corona: Tweede kamer verkiezingen

Vanwege COVID-19 zijn aanvullende maatregelen voor de Tweede Kamerverkiezing noodzakelijk. We krijgen via de algemene uitkering een compensatie voor de extra te maken kosten van € 51.000. Zie ook 4.1.

3.4 Corona: impuls re-integratietrajecten

Het kabinet neemt in verband met corona aanvullende maatregelen om mensen die hun baan verliezen een beter perspectief te bieden op nieuw werk en inkomen. Voor re-integratietrajecten krijgen we via de algemene uitkering een bedrag van € 382.000 voor 2021. Zie ook 4.1. Een deel van dit bedrag (€ 372.000) hevelen we via een storting in de reserve lopende projecten over naar 2022 (R10).

3.5 Toerisme, Gelderland Herdenkt

Door Corona zijn een groot aantal activiteiten in 2020 niet door gegaan. Een aantal activiteiten van Gelderland Herdenkt vinden alsnog plaats in 2021. De kosten hiervan zijn € 38.000. We ontvangen hiervoor ook een subsidie van € 19.000. Per saldo zijn de eenmalige kosten in 2021 € 19.000.

3.6 Taakstelling huisvesting statushouders

In verband met de extra taakstelling voor huisvesting van statushouders in 2021 krijgen we een hogere rijksvergoeding van € 19.000. Deze middelen zetten we voor deze taakstelling in. Zie ook 4.3.

3.7 Waterschapsverkiezingen

We ontvangen een jaarlijkse vergoeding van € 6.000 voor de kosten van de Waterschapsverkiezingen in 2023. In 2023 ramen we eenmalig deze kosten. We houden hierbij voor de raming van de kosten in 2023 voorlopig hetzelfde bedrag aan als het te ontvangen bedrag over 4 jaren.

3.8 Inzet coronagelden voor Vrijheidsmuseum

Een deel van de coronagelden die we hebben ontvangen voor lokale cultuur en dorps- en buurthuizen zetten we in voor het Vrijheidsmuseum (€ 80.000).

3.9 Uitvoering en implementatie Breed offensief

Het wetsontwerp Breed offensief beoogt processen te stroomlijnen en te harmoniseren om op die manier meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen. Dit wetsontwerp is vanwege de demissionaire status van het kabinet controversieel verklaard. Een deel van de activiteiten is niet afhankelijk van een wetswijziging en kunnen we uitvoeren. Hiervoor ontvangen we van het rijk € 28.000 via de algemene uitkering. De uitvoering hiervan gebeurt door het Werkbedrijf.

3.10 Heroriëntatie zelfstandigen

Voor de ondersteuning aan zelfstandige ondernemers die zich willen heroriënteren, ontvangen we op basis van het tweede steun- en herstelpakket corona een eenmalige bijdrage van € 12.850. Dit geld zetten we voor deze ondersteuning in.

3.11 Splitsen kavel Bedrijventerrein Mies

Op 30 september 2021 heeft u besloten om een kavel op Bedrijventerrein Mies te splitsen, omdat er weinig vraag is naar een groot perceel. Voor deze splitsing is het doortrekken van de weg noodzakelijk. Per saldo is de grondexploitatie bijgesteld met € 123.905 nadelig. Voor dit verwachte verlies is een voorziening gevormd. Dit bedrag dekken we door een bijdrage uit de algemene reserve. Zie ook programma R7.

3.12 Opbrengst grondverkoop Hulsbeek

We verwachten in 2021 door de ontwikkeling van het plan Hulsbeek voor een bedrag van € 200.000 en in 2022 voor € 300.000 aan kavels te verkopen. Dit geldt ook voor 2023. Daarna is de verwachting dat alle grond is verkocht.

4.1 Algemene uitkering; compensatie coronamaatregelen

Voor coronamaatregelen ontvangen we via de algemene uitkering € 1.693.000. De uitgaven die hier tegenover staan ramen we op de verschillende programma's.

4.2 Algemene uitkering: brede aanpak dak- en thuisloosheid

Het kabinet wil dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk voorkomen en ervoor zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen. Het kabinet stelt voor de aanpak van dak- en thuisloosheid een financiële impuls beschikbaar van € 32.000 voor 2021. Zie ook 1.7.

4.3 Algemene uitkering: taakstelling huisvesting statushouders

In verband met de extra taakstelling voor huisvesting van statushouders in 2021 verwachten we een hogere rijksvergoeding van € 19.000 te krijgen. Deze middelen zetten we voor deze taakstelling in. Zie ook 3.6.

4.4 Uitvoering en implementatie Breed offensief

We ontvangen via de algemene uitkering een bedrag van € 28.000 voor de uitvoering en implementatie Breed offensief. Zie ook 3.9.

4.5 Heroriëntatie zelfstandigen

Voor de ondersteuning aan zelfstandige ondernemers die zich willen heroriënteren, ontvangen we op basis van het tweede steun- en herstelpakket corona een eenmalige bijdrage van € 12.850. Zie ook 3.10.

R1 Bijdrage algemene reserve; dekking tekort sociaal domein

In 2021 halen we € 51.000 uit de algemene reserve voor het tekort op het sociaal domein.

R2 Bijdrage Algemene reserve; aankoop perceel Cranenburgsestraat

Op 28 januari 2021 besloot de raad een bedrag beschikbaar te stellen om een perceel aan te kopen aan de Cranenburgsestraat, voor strategisch gewenste redenen. Het aankoopbedrag van het perceel is € 65.000. Het verschil tussen de aankoopwaarde en de boekwaarde van € 55.250 dekken we ten laste van de algemene reserve. Zie ook 3.2.

R3 Bijdrage Algemene reserve; Werkplan 2021 ODRN

In januari 2021 heeft de raad het Werkplan 2021 van de ODRN vastgesteld. Dit leidt tot een extra bijdrage van € 51.298. Deze extra kosten dekken we eenmalig uit een bijdrage uit de Algemene reserve.

R4 Bijdrage Algemene reserve; wijziging begroting 2021 Munitax

In januari 2021 heeft de raad ingestemd met de gewijzigde begroting 2021 van Munitax. Dit leidt tot extra kosten van € 71.000. Deze extra kosten dekken we eenmalig uit de Algemene reserve.

R5 Bijdrage Algemene reserve; Wegbeheer Berg en Dal 2021-2025

Op 1 april 2021 heeft de raad het Beheerplan wegen 2021-2025 vastgesteld. Als startkapitaal is een bedrag van € 570.000 in de voorziening onderhoud wegen gestort. Deze eenmalige storting dekken we uit de Algemene reserve. Zie ook 2.2.

R6 Inzet Algemene reserve voor Mallemolen en Agora onderwijs

Op 15 juli 2021 heeft de raad het college verzocht een toekomstvisie voor de Mallemolen op te stellen. Daarnaast heeft de raad besloten om een tijdelijke oplossing voor 1 jaar voor het Agora onderwijs mogelijk te maken. Daarvoor moeten we beperkte aanpassingen uitvoeren aan de Mallemolen. De kosten (€ 40.000) dekken we door een bijdrage uit de algemene reserve. Zie ook 1.8

R7 Inzet Algemene reserve voor splitsen kavel Bedrijventerrein Mies

Op 30 september 2021 heeft u besloten om een kavel op Bedrijventerrein Mies te splitsen, omdat er weinig vraag is naar een groot perceel. Voor deze splitsing is het doortrekken van de weg noodzakelijk. Per saldo is de grondexploitatie bijgesteld met € 123.905 nadelig. Voor dit verwachte verlies is een voorziening gevormd. Dit bedrag dekken we door een bijdrage uit de algemene reserve. Zie ook programma 3.11.

R8 Dotatie reserve lopende projecten; ondersteuning kwetsbare groepen, jeugd en ouderen

In de maartcirculaire 2021 heeft het Rijk als gevolg van de coronacrisis extra rijks gelden beschikbaar gesteld voor extra begeleiding van kwetsbare groepen, bestrijding van eenzaamheid ouderen, en ondersteuning jeugd. Hiervoor ontvangen € 295.000. Zie ook 1.5 en 4.1.

R9 Dotatie reserve lopende projecten; Coronagelden bijzondere bijstand/TONK

Bij de voorjaarsnota was € 390.000 voor uitkeringen aan inwoners en uitvoeringskosten tot 1 oktober 2021 geraamd voor de TONK (Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten). Op basis van realisatiecijfers verwachten we hiervan € 164.000 uit te geven. Van het restant zetten we € 92.000 in voor de tijdelijke formatie-uitbreiding bij schuldhulpverlening in 2022. Voor de implementatie van de nieuwe nota minima en schuldhulpverlening zetten we € 134.000 in. De coronagelden voor hulp en ondersteuning van armoedeproblematiek van € 16.000 hevelen we over naar 2022. Zie ook 4.1.

R10 Dotatie reserve lopende projecten; steun- en herstelpakketten corona impuls reïntegratie

Op basis van de steun- en herstelpakketten corona hebben we dit jaar € 382.000 ontvangen als impuls om re-integratietrajecten te intensiveren. Hiervan verwachten we dit jaar € 10.000 te besteden. Het restant van € 372.000 hevelen we over naar 2022 om diverse coronagerelateerde projecten alsnog te kunnen uitvoeren zoals het wegwerken van achterstanden die door corona zijn ontstaan bij de participatieconsulenten. Zie ook 4.1.

R11 Dotatie reserve lopende projecten; Coronagelden Lokale culturele voorzieningen

Voor ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur ontvangen we een rijksbijdrage van € 260.000 voor 2021. Veel van de culturele instellingen die gemeenten ondersteunen, komen door de coronacrisis in de problemen omdat activiteiten niet kunnen doorgaan en eigen inkomsten dalen. Met deze extra middelen stelt het rijk gemeenten in staat de lokale culturele infrastructuur in stand te houden. We hevelen dit budget over naar 2022 door een storting in de reserve lopende projecten. Zie ook 4.1.

Financieel MeerjarenPerspectief

Hieronder is het Financieel MeerjarenPerspectief (FMP) voor de komende jaren weergegeven. Het FMP voor de jaren 2022 tot en met 2025 is het FMP zoals dat is opgenomen in de Programmabegroting 2022.

	<i>bedragen x € 1.000</i>				
	2021	2022	2023	2024	2025
FMP in primaire begroting 2021	-3.010	-2.390	-2.675	-2.226	-2.226
<i>waarvan incidenteel</i>	-61	-	-	-	-
<i>structureel</i>	-2.948	-2.390	-2.675	-2.226	-2.226
Totaal 1e begrotingswijziging (Dekkingsplan 2021-2024)	818	1.285	2.061	2.240	2.240
Totaal besluitvorming tot Voorjaarsnota	-1	-2	-2	-2	-2
Totaal mutaties Voorjaarsnota	-461	-630	-616	-616	-616
FMP na Voorjaarsnota 2021	-2.653	-1.737	-1.232	-604	-604
<i>waarvan incidenteel</i>	68	-	-24	-	-
<i>structureel</i>	-2.721	-1.737	-1.208	-604	-604
Totaal besluitvorming tot Najaarsnota	-25	-	-	-	-
Totaal mutaties Najaarsnota	2.842	-	-	-	-
FMP na Najaarsnota 2021	164	-1.737	-1.232	-604	-604
Ontwikkeling saldo begroting 2022	-	1.815	-1.094	-1.991	-1.384
1e begrotingswijziging 2022	-	658	155	139	248
Actueel FMP	164	736	-2.171	-2.456	-1.740
<i>waarvan incidenteel</i>	749	150	276	-	-
<i>structureel</i>	-585	586	-2.447	-2.456	-1.740

Overhevelen budgetten

Hieronder staan een aantal budgetten die we waarschijnlijk doorschuiven naar 2022. Als de werkzaamheden nog niet zijn uitgevoerd, voegen we het restant van deze budgetten toe aan de reserve lopende projecten. In 2022 zijn deze bedragen dan beschikbaar om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Zo heeft de onderuitputting van deze budgetten geen effect op het rekeningresultaat van 2021 en kunnen we in 2022 verder met de uitvoering van deze werkzaamheden.

De budgetten die we mogelijk doorschuiven naar 2022 zijn:

1. Verkiezingen

We geven het budget voor verkiezingen niet helemaal uit in 2021. We stellen voor om het restant budget bij de jaarrekening 2021 door te schuiven naar 2022. Zo blijft dit budget beschikbaar voor de verkiezingen.

2. Opleidingsbudget personeel

Door corona zijn diverse opleidingen en cursussen niet doorgegaan. Deze zijn uitgesteld tot 2022. We stellen voor om het restant budget bij de jaarrekening 2021 door te schuiven naar 2022. Zo blijft het budget beschikbaar.

3. Sociaal domein

In de begroting 2021 is € 52.000 geraamd voor het inhuren van een projectleider om automaatjes/vervoersmaatjes op te zetten en het project gebiedsgericht werken. De voorbereidingen hiervoor lopen. Het eventueel niet bestede bedrag nemen we bij de jaarrekening mee naar 2022 door dit geld te storten in de reserve lopende projecten.

4. Duurzaamheid

We hebben van het Rijk geld gekregen voor de uitvoering van de transitievisie warmte en wijkuitvoeringsplannen. Hier zijn we in 2021 niet aan toe gekomen. Daarom stellen we voor om het restant budget bij de jaarrekening 2021 door te schuiven naar 2022. Zo blijft het budget beschikbaar.

Bijlagen

Raadsvoorstel

Raadsvoorstel

Griffiersnummer:	
Onderwerp:	Najaarsnota 2021
Datum B&W-vergadering	9 november 2021
Datum raadsvergadering	16 december 2021
Datum carousel:	2 december 2021
Portefeuillehouder:	S.G.P. Fleuren
Ambtenaar:	R. v. Diessen
E-mailadres:	R.van.Diessen@bergendal.nl
Zaaknummer:	Z-21-094642
Documentnummer:	VB/Raad/21/01290

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. De Najaarsnota 2021 vast te stellen.
2. De begroting overeenkomstig de voorgaande beslispunten met € 2.817.000 positief te wijzigen.
3. Een aantal budgetten door te schuiven naar 2022 als de werkzaamheden niet (volledig) zijn afgerond in 2021.

Inleiding

Na de Voorjaarsnota is deze Najaarsnota de tweede rapportage over het begrotingsjaar 2021.

In de Najaarsnota zijn de financiële afwijkingen per programma aangegeven en toegelicht. De grootste verschillen zijn:

-	Algemene uitkering	+ 1.136.000
-	Bijstandsuitkeringen	+ 250.000
-	Minimabeleid en schuldhulpverlening	+ 89.000
-	Leerlingen- en wmo-vervoer (DRAN)	+ 124.000
-	Sociaal domein	+ 459.000
-	Verkoop consultatiebureau Hoflaan Groesbeek	+ 128.000
-	Kosten bedrijfsvoering	+ 442.000
-	Overige mutaties	+ 189.000
	Totaal	+ 2.817.000

We monitoren de budgetten goed. Toch zijn er verschillende externe factoren waar wij geen invloed op hebben, maar die wel grote gevolgen hebben voor onze budgetten, bijvoorbeeld de algemene uitkering, bijstand en bedrijfsvoering.

Beoogd effect

Volgens de Financiële verordening Berg en Dal 2021 informeren wij de gemeenteraad over de realisatie van de begroting van de gemeente over het lopende boekjaar. De Najaarsnota is de tweede rapportage over het begrotingsjaar 2021.

Argumenten

In de Najaarsnota zijn de financiële afwijkingen per programma aangegeven en toegelicht.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is bijgesteld volgens de mei- en septembercirculaire 2021. Per saldo ontvangen we in 2021 een hogere algemene uitkering van ruim € 2,3 miljoen. Een deel hiervan werkt door naar diverse uitgavenbudgetten. Het effect op het begrotingssaldo is € 1,1 miljoen voordelig. We hebben u hierover eerder geïnformeerd met een informatienota (VB/Raad/21/01249 en VB/Raad/21/01286).

Sociaal domein

De ramingen voor het Sociaal domein hebben we geactualiseerd op basis van de realisatie tot en met augustus 2021.

Bij de huishoudelijke hulp hadden we rekening gehouden met een stijging van 7% van het aantal cliënten/uren. We zien nu dat de stijging beperkt blijft tot 2%. Dit is mede te danken aan maatregelen die voortvloeien uit het herstelplan sociaal domein en het eerder door de raad vastgestelde Koersdocument. Maar de aanbieders hebben ook te maken met personeelstekort. Dat betekent dat er soms wel een indicatie is, maar dat de hulp niet kan worden geleverd. Deze ontwikkelingen samen leiden ertoe dat we de raming van huishoudelijke hulp met € 450.000 verlagen.

In het herstelplan sociaal domein, zoals dat is opgenomen in het dekkingsplan bij de begroting 2021, hebben we taakstellende bezuinigingen opgenomen voor een aantal producten. Dat zijn de producten die daadwerkelijk door ons beïnvloedbaar zijn. Op dit moment ziet het er naar uit dat we die bezuinigingen ook daadwerkelijk realiseren:

	Taakstelling	Realisatie	Resultaat
Ambulante begeleiding volwassenen (WMO)	€ 66.000	€ 304.000	€ 238.000
Ambulante begeleiding jeugd	€ 78.000	€ 185.000	€ 107.000
Jeugd met verblijf C2	€ 50.000	€ 71.000	€ 21.000

Jeugd met verblijf is gesplitst in verschillende deelproducten. Bij de jeugdbescherming en jeugdreclassering realiseren we de bezuiniging. Maar bij de overige kosten van jeugd met verblijf is er sprake van een grote kostenstijging: € 357.000. Een groot deel hiervan (€ 171.000) betreft onze bijdrage aan de regionale verevening. Dit zijn niet beïnvloedbare kosten.

Toch is er onderaan de streep in het geheel voor het Sociaal domein sprake van een positief resultaat. De mutaties op het Sociaal domein leiden per saldo tot een positieve bijstelling van € 459.000. En zoals het er nu naar uit ziet worden de taakstellende bezuinigingen ruimschoots gehaald.

Coronacrisis

De uitbraak van het Coronavirus (COVID-19) eind februari 2020 heeft nog steeds een enorme impact op ons allemaal. Het Coronavirus heeft gevolgen voor veel beleidsterreinen van onze begroting 2021 en mogelijk voor de jaren daarna.

In 2021 hebben we via de algemene uitkering budget van het rijk ontvangen voor een aantal coronaregelingen, onder andere Tozo (Tijdelijke ondersteuning zelfstandig ondernemers), Tonk (Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten), armoedebestrijding, impuls re-

integratietrajecten en lokale culturele voorzieningen. Deze budgetten zijn verwerkt in de begroting.

We stellen voor om diverse budgetten door te schuiven naar 2022

In deze Najaarsnota 2021 noemen we een aantal budgetten die we willen overhevelen naar 2022. Als de werkzaamheden in 2021 niet of niet helemaal zijn uitgevoerd, voegen we het restant van deze budgetten toe aan de reserve lopende projecten.

In 2022 zijn deze bedragen dan beschikbaar om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Zo heeft de onderuitputting van deze budgetten geen effect op het rekeningresultaat van 2021 en kunnen we in 2022 verder met de uitvoering van deze werkzaamheden.

Van een aantal budgetten is al duidelijk dat we deze niet (volledig) uitgeven in 2021. Deze budgetten voegen we in de Najaarsnota al toe aan de reserve lopende projecten. Deze zijn benoemd bij de diverse programma's.

De overige over te hevelen budgetten staan in de Najaarsnota vermeld onder het kopje Financiële begroting/ overhevelen budgetten. Deze overheveling verwerken we bij de jaarrekening 2021.

Kanttekening

We rapporteren naar de stand van medio oktober 2021

De informatie in deze Najaarsnota is gebaseerd op de informatie per medio oktober 2021. Naast deze mutaties blijven zich allerlei ontwikkelingen voordoen die nog kunnen leiden tot mee- en tegenvallers voor 2021. Deze verwerken we dan in de jaarrekening 2021.

Financiële onderbouwing

Welk financieel beeld laat de Najaarsnota zien?

De op 5 november 2020 vastgestelde begroting 2021 toonde een begrotingssaldo van € 2.192.000 negatief (inclusief 1^e begrotingswijziging). Op 15 juli 2021 heeft de gemeenteraad de Voorjaarsnota 2021 vastgesteld. De mutaties tot en met de Voorjaarsnota waren € 461.000 nadelig. Daarmee kwam het begrotingssaldo na de Voorjaarsnota uit op € 2.653.000 nadelig. De algemene regel is dat we begrotingstekorten uit de algemene reserve halen en begrotingsoverschotten aan de algemene reserve toevoegen.

Volgens genomen besluiten en de ontwikkelingen en afwijkingen die in deze Najaarsnota zijn vermeld stellen we het begrotingssaldo nu met € 2.817.000 voordelig bij.

Het begrotingssaldo komt daarmee op € 164.000 voordelig.

De Najaarsnota laat het volgende Financieel Meerjarenperspectief (FMP) zien. Zie onderstaande tabel. Vanaf 2022 is aansluiting gezocht bij de Programmabegroting 2022.

bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024	2025
FMP in primaire begroting 2021	-3.010	-2.390	-2.675	-2.226	-2.226
<i>waarvan incidenteel</i>	-61	-	-	-	-
<i>structureel</i>	115	109	514	552	552
Totaal 1e begrotingswijziging (Dekkingsplan 2021-2024)	818	1.285	2.061	2.240	2.240
Totaal besluitvorming tot Voorjaarsnota	-1	-2	-2	-2	-2
Totaal mutaties Voorjaarsnota	-461	-630	-616	-616	-616
FMP na Voorjaarsnota 2021	-2.653	-1.737	-1.232	-604	-604
<i>waarvan incidenteel</i>	68	-	-24	-	-
<i>structureel</i>	-2.721	-1.737	-1.208	-604	-604
Totaal besluitvorming tot Najaarsnota	-25	-	-	-	-
Totaal mutaties Najaarsnota	2.842	-	-	-	-
FMP na Najaarsnota 2021	164	-1.737	-1.232	-604	-604
Ontwikkeling saldo begroting 2022	-	1.815	-1.094	-1.991	-1.384
1e begrotingswijziging 2022	-	658	155	139	248
Actueel FMP	164	736	-2.171	-2.456	-1.740
<i>waarvan incidenteel</i>	749	150	276	-	-
<i>structureel</i>	-585	586	-2.447	-2.456	-1.740

De algemene reserves laten na de mutaties uit deze Najaarsnota het volgende verloop zien.

Bedragen x € 1.000

Reserve	Begroting	Mutaties t/m NJN	Begroting	Meerjarenbegroting			
	2021 Primair		2021 na NJN	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Algemene reserve vast	17.220		17.220	17.220	17.220	17.220	17.220
Algemene reserve vrij besteedbaar	6.657	-798	5.859	6.622	4.477	2.047	334
Reserve rekeningresultaten	1.777	-351	1.426	1.069	713	356	-
Totaal	25.654	-1.149	24.505	24.911	22.410	19.624	17.554

In deze stand zijn de begrotingssaldi van de Najaarsnota 2021, de Begroting 2022 en de Meerjarenbegroting 2023-2025 verwerkt.

Communicatie

De webversie van de Najaarsnota 2021 is te lezen via <http://programmavan.bergendal.nl/>.

Aanpak/uitvoering

Na vaststelling van de Najaarsnota 2021 zenden wij deze naar de provincie, zodat zij op de hoogte is van de (financiële) ontwikkeling van onze gemeente. In de Najaarsnota lichten we de voortgang van de uitvoering per onderwerp toe.

Burgemeester en wethouders
De secretaris,
E.W.J. van der Velde

De burgemeester,
mr. M. Slinkman

Bijlagen digitaal ter inzage

- Najaarsnota 2021

Bijlage ter inzage griffier

De raad van de gemeente Berg en Dal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 november 2021;

overwegende dat in de Najaarsnota de nu te verwachten mutaties in de begroting 2021 naar de stand van oktober 2021 zijn verwerkt

besluit :

1. De Najaarsnota 2021 vast te stellen.
2. De begroting overeenkomstig de voorgaande beslispunten met € 2.817.000 positief te wijzigen.
3. Een aantal budgetten door te schuiven naar 2022 als de werkzaamheden niet volledig zijn afgerond in 2021.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Berg en Dal op 16 december 2021,

De raadsgriffier,

De voorzitter,

J.A.M. van Workum

mr. M. Slinkman

Overzicht lopende kredieten

Hieronder staat een overzicht van de lopende kredieten. Een aantal projecten is gereed. We sluiten deze kredieten administratief af bij de Jaarrekening 2021.

Bedragen x € 1.000

Beschrijving project	Jaar	Team	Totaal Krediet	Besteed tot 2021	Besteed in 2021	Restant krediet	Stavaza
Herinrichting winkelcentrum Beek		BOR	1.032	174-	4-	855	
Herinrichting winkelcentrum Beek: bijdrage uit voorziening		BOR	445-	25	3	417-	
Totaal Herinrichting winkelcentrum Beek			587	149-	1-	438	Collegevoorstel varianten is opgesteld.
Reconstructie Parallelweg			696	490-	110-	96	Het project is gereed. Evaluatienota volgt begin 2022. Overgedragen aan beheer.
Reconstructie Nassaustraat, Prins Willem Alexanderstraat Ooij	2017	BOR	1.074	122-	215-	737	Project in uitvoering. Afronding voorzien in nov. 2021.
Vervangen asfaltrijbanen binnen bebouw de kom 2021	2021	BOR	800	-	498-	302	Betreft jaarlijkse investering (loopt volgens planning)
Reconstructie Pr.Hendrikstraat-Kon. Wilhelminastraat	2018	BOR	904	86-	36-	782	Het bestek is in voorbereiding.
Rec.kern Beek door wateroverlast: uitvoering	2018	BOR	96	31-	-	65	Dit project staat onhold. Overleg noodzakelijk Waterschap.
Reconstructie kern Ubbergen door wateroverlast	2018	BOR	24	-	-	24	Dit project staat onhold. Overleg noodzakelijk Waterschap.
Mobiliteitsvisie 2018	2018	BOR	2.156	239-	49-	1.868	Vanuit mobiliteitsfonds zijn diverse bijdrages gedaan aan diverse projecten.
Verbreiding Meerwijkselaan:voorbereiding	2019	BOR	65	-	-	65	Project ligt stil, er is geen overeenstemming over de grondaankoop
Reconstructie Hoflaan Oost	2019	BOR	720	47-	123-	550	Uitvoering is gestart
Reconstructie Gooiseweg Zuid	2019	BOR	1.950	4-	0-	1.946	Inspraak is geweest. DO vastgesteld en bestek en tekening in voorbereiding. Uitvoering voorzien begin 2022

Reconstructie Gooiseweg Noord	2019	BOR	997	38-	44-	915	Inspraak is geweest. DO vastgesteld en bestek en tekening in voorbereiding. Uitvoering voorzien begin 2022
Renovatie "water werkt" Beek	2019	BOR	555	-	-	555	Er wordt een pilot uitgevoerd. Hierna vervolg bekijken.
Parkeerplaats Kerstendal	2019	BOR	18	0-	1-	17	Aanleg parkeerplaats in 4e kwartaal 2021
Centrum Ooij (omgeving Reinier van Ooijplein)	2020	BOR	1.056	23-	7-	1.026	Het ontwerp is iseptember gepresenteerd door de klankbordgroep en kan de volgende fase in van het realiseren van het Reiner van Ooijplein.
Reconstructie Het Zand Ooij	2017	BOR	1.270	78-	637-	555	Project gereed eind okt. 2021
Reconstructie Das-Eekhoorn-Fretstraat	2020	BOR	865	7-	36-	822	Project in voorbereiding. Inspraak is gepland
Aanleg fietspad naar Leuth	2020	BOR	314	-	-	314	Raad heeft voorkeursvariant uitgesproken.
Reconstructie Burg.Ottenhofstraat (Dries-Stekkenberg)	2020	BOR	1.440	40-	21-	1.379	De planning is 4e kwartaal 2021 aan te besteden en start werk voorjaar 2022.
Nassaulaan-Pr.Christinalan Berg en Dal	2020	BOR	585	67-	57-	461	Start uitvoering verwacht begin 2022
Renovatie spoorbrug over spoorkuil	2020	BOR	196	7-	59-	130	Project loopt
Leuthsestraat Pers.vervangen riool en herstel wegen	2021	BOR	575	-	2-	573	Voorbereiding is gestart
Bongerdstraat Beek nieuwe bomen in rijbaan	2021	BOR	351	-	26-	325	Voorbereiding is gestart
Rijlaan Groesbeek overlagen + aanplant	2021	BOR	343	-	112-	231	Project loopt nog. De aanplant van de bomen volgt in het najaar.
Pastoor Hoekstraat Breedeweg	2020	BOR	31	-	-	31	Project is nog niet gestart
Wilgenlaan Beek	2020	BOR	50	-	-	50	Voorbereiding start 4e kwartaal 2021
Afwikking centrum Groesbeek	2021	BOR	1.600	19-	47-	1.535	Project is in voorbereiding
Lynden,Rivier-Zalmstraat	2020	BOR	165	-	13-	152	Voorbereiding is gestart
Breedeweg verv.wegen: voorbereiding	2021	BOR	40	-	-	40	Project is nog niet gestart

Vervanging riool Prins Mauritsstraat	2017	BOR	290	-	-	290	Project is nog niet gestart
Vervanging riool Mooksestraat Groesbeek	2018	BOR	350	272-	100-	22-	Project is gereed. Na uitvoeren van de laatste werkzaamheden kan het project gesloten worden.
Vervanging riool Binnenveld Groesbeek	2018	BOR	350	201-	142-	8	Project is gereed. Na uitvoeren van de laatste werkzaamheden kan het project gesloten worden.
Vergr.transportriool Breedeweg/Bruuk: voorbereiding	2019	BOR	375	5-	20-	350	De voorbereiding is gestart. De planning is 1kw 2022 aanbesteden 2kw 2022 uitvoeren.
Relinen diverse rioleringen	2020	BOR	75	-	-	75	Vorbereiding nog niet gestart i.v.m gebrek aan personeel
Wylbergpark riolering	2020	BOR	204	-	-	204	Vorbereiding nog niet gestart.
Afkoppelkrediet 2020-2021 diverse rioleringen	2020	BOR	400	10-	133-	257	Project loopt
Bosstraat ged.verv.riolering	2021	BOR	60	-	22-	38	Project loopt
Heikant Groesbeek overstort riool: voorbereiding	2021	BOR	130	-	41-	89	Vorbereiding is gestart
Breedeweg verv.riool/duiker: voorbereiding	2021	BOR	20	-	-	20	Project is nog niet gestart
Lijsterbesstr.relinen + afkopen riool: voorbereiding	2021	BOR	18	-	-	18	Project is nog niet gestart
Renovatie pompgemalen	2021	BOR	175	-	50-	125	Project loopt volgens planning
Aanpak wateroverlast		BOR	4.133	268-	54-	3.811	Project is gestart. De uitvoering loopt van 2020 tot 2024. Inmiddels zijn diverse percelen aangekocht Er is een aanvullend raadsvoorstel gemaakt.
Maatregelen vermindering wateroverlast	2012	BOR	24	-	11-	12	Onderdeel watersnelweg Beek loop volgens planning
Fiets-/voetveer Bommel-Ooij	2020	RO	104	-	1-	103	Vorbereiding start in 2021
Aanschaf materieel 2021	2021	Buitendienst	284	-	-	284	Materieel wordt aangeschaft in 4e kwartaal 2021
Zoutloods Millingen aan de Rijn	2020	BOR	330	-	14-	316	Project is vertraagd. De vraag is, of de grond gesaneerd moet worden. De start van de bouw wordt verwacht in de 2de helft van 2022.

Herstel betonnen perronvoeren de Lubert	2019	BOR	130	94-	2	38	Project loopt
Verduurzamen sporthal De Duffelt	2020	BOR	50	2-	6	54	Uitvoering werkzaamheden is gestart in 2021
Kleedkamers DVSG	2018	MO	506	36-	28-	441	1 november 2021 start ver-/nieuw bouw van de accommodaties
Verbetering zwembad de Lubert	2021	BOR	120	-	108-	12	Project loopt
De Treffers verv.toplaag kunstgrasvelden	2021	MO	600	-	517-	83	Velden zijn aangelegd; financiële afrekening vindt binnenkort plaats.
De Treffers uitbreiding natuurgrasveld	2021	MO	160	-	-	160	Het gesprek hierover loopt.
SVO'68 verv.toplaag kunstgrasveld	2021	MO	300	-	237-	63	Veld is aangelegd; financiële afrekening vindt binnenkort plaats.
Groesbeekse Boys ver.toplaag kunstgrasveld	2021	MO	300	-	278-	22	Veld is aangelegd; financiële afrekening vindt binnenkort plaats.
ICT-middelen	2020	INF	700	-	56-	644	Dit project is gestart in 2021 en loopt door in 2022.
Inrichting werkplekken 2020	2020	INF	300	-	-	300	Dit project is gestart in 2021 en loopt door in 2022.
Regeling thuiswerkfaciliteiten	2020	INF	-	5-	44-	48-	Dit project is gestart in 2020 en loopt door in 2022.
Bijdrage aanpassing 't Zaalte	2017	MO	256	257-	-		1- De belastingdienst heeft onlangs uitspraak gedaan dat een deel van de btw niet aftrekbaar is. Deze niet aftrekbare btw leidt tot een aanvullende investeringsbijdrage van € 35.000 en dus tot een overschrijding van dit krediet. De financiële afrekening moet nog plaatsvinden.
Invoering Omgevingswet	2019	RO	845	-171	-135	539	De invoering van de omgevingswet is uitgesteld naar 1-7-2022. Het project heeft daarom een langere doorlooptijd.

Toelichting financiële begrippen

Begrip	Omschrijving
Activeren	Als iets langere tijd mee gaat en een bepaalde waarde heeft wordt het gezien als een langlopende bezitting op de balans (langer dan 1 jaar). We moeten het dan activeren. We activeren volgens de verwachte levensduur (afschrijvingstermijn.)
Afschrijvingen	Omdat bedrijfsmiddelen meerdere jaren mee gaan moeten de aanschafkosten over meerdere jaren verspreid worden. Dit noemen we afschrijven. Van te voren zijn voor deze middelen afschrijvingstermijnen vastgelegd. Dit geeft aan in hoeveel jaar we een bedrijfsmiddel afschrijven.
Algemene uitkering	Iedere gemeente krijgt een geldbedrag van het Rijk uit het Gemeentefonds. Dit is de algemene uitkering. De gemeente mag zelf bepalen waar ze het geld aan uit geeft.
Algemene reserve	Het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Dit vormt een buffer voor financiële tegenvallers.
Baten en lasten	Baten zijn inkomsten. Lasten zijn uitgaven. Het gaat hier om de inkomsten en uitgaven van het jaar waarin het product gebruikt wordt. Als het geld in een ander jaar ontvangen of betaald wordt, dan wordt het bedrag bij het jaar van gebruik gerekend.
BCF	Afkorting voor BTW-Compensatiefonds. Gemeenten kunnen een deel van de BTW die zij betaald hebben terugvragen. Het Rijk betaalt dit geld aan de gemeente uit het BTW-Compensatiefonds.
Bedrijfsvoering	De wijze waarop de gemeente is georganiseerd en wordt aangestuurd.
Begroting	Een overzicht van alle verwachte inkomsten en uitgaven van een (toekomstig) jaar.
Begrotingswijziging	Een besluit van de Raad om de vastgestelde begroting te veranderen.
Beleidsindicatoren	Niet-financiële informatie om makkelijk een inschatting te maken van de resultaten van de beleidskeuzes.
Bestemmingsreserve	Wanneer al bekend is waarvoor een reserve wordt gebruikt, spreken we van een bestemmingsreserve.
Boekwaarde	De daadwerkelijke waarde van de bedragen die op de balans zijn opgenomen.
Dividend	Winstuitkering van een onderneming aan haar aandeelhouders.
Doeluitkering	De gemeente krijgt een geldbedrag van het Rijk. De gemeente moet dit geld gebruiken voor taken die bepaald zijn door het Rijk.
Dotatie	Ander woord voor toevoeging. Gebruiken we meestal als we het hebben over de toevoeging aan een voorziening.
Eigen vermogen	Alle bezittingen zonder de schulden.
EMU-saldo	Het verschil tussen inkomsten en uitgaven.

Exploitatie	Overzicht van lasten en baten van een project of een gemeentelijke dienst.
Financiering	Het beleid van de gemeente over geld en de risico's die hierbij horen.
Gemeentebrede aspecten	Sommige onderwerpen staan in een aparte paragraaf. Deze onderwerpen horen niet specifiek bij één programma. De onderwerpen zijn: Risico's en weerstandsvermogen, financiering, lokale heffingen, verbonden partijen, onderhoud van kapitaalgoederen, grondbeleid.
Gemeentefonds	Iedere gemeente krijgt geld van het Rijk. Dit geld wordt betaald uit een spaarpot die het gemeentefonds genoemd wordt.
Grondbeleid	Een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen uit te voeren.
Incidenteel geld	Geld dat bestemd is voor één jaar.
Index	Het aanpassen van de geldbedrag aan de inflatie zodat het reële bedrag gelijk blijft.
Inflatie	Stijging van het algemene prijspeil in de economie
Investeringsplan	Een overzicht van de geplande investeringen. Investeringsplan zijn uitgaven om kapitaalgoederen aan te schaffen.
ISV	Afkorting voor Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing. Gemeenten kunnen één keer in de vijf jaar geld vragen om de plaatselijke omgeving te verbeteren. Zoals verbeteringen voor wonen, ruimte en milieu.
Kapitaalgoederen	Wegen, bruggen, kades/steigers, riolering, water, groen, gebouwen, materieel, verkeersregelinstanties, openbare verlichting, machines en apparaten in eigendom van de gemeente.
Kortlopende schulden	Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.
Langlopende schulden	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.
Leges	Een betaling aan de gemeente voor het afnemen van een gemeentelijke dienst of product
Liquiditeit	Geeft aan of een bedrijf aan zijn lopende betalingsverplichting kan voldoen.
Lokale heffingen	Belastingen die aan de gemeente betaald moeten worden. Bijvoorbeeld: afvalstoffenheffing, rioolheffing, toeristenbelasting.
Prognose	Voorspelling van een te verwachten resultaat of vermoedelijke uitkomst.
Programma	Verzameling van beleidsterreinen waarbinnen te bereiken doelen, resultaten en te verrichten activiteiten in samenhang met de kosten en opbrengsten zijn geformuleerd.
Reserve	Reserves zijn een onderdeel van het eigen vermogen. Reserves zijn vrij te besteden. Dit wil zeggen dat tot het moment van besteding er voor gekozen kan worden om de reserve op te heffen en in te zetten voor een ander doel.

Resultaat	Het verschil tussen baten en lasten
Retributie	Een belasting betalen aan de gemeente voor een dienst die zij voor inwoners uitvoeren. Bijvoorbeeld het aanvragen van een paspoort.
Risico register	Lijst met alle bekende risico's. Ook staat daar in wat de kans is dat deze risico's optreden, de oorzaak, de gevolgen en de beheersmaatregel.
Risico's en weerstandsvermogen	Risico: de kans op een financiële tegenslag. Weerstandsvermogen: de mate waarin de gemeente onverwachte kosten op kan vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de taken van de gemeente.
Schuldquote	Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.
Structureel geld	Geld dat bestemd is voor meerdere jaren.
Subsidieplafond	Overzicht van het maximale aan subsidies die het College wil verstrekken na akkoord van de Gemeenteraad.
Overhead	Indirecte kosten gericht op sturing en ondersteuning van de gemeentelijke organisatie.
Treasury	Beheren van het geld van de gemeente.
Vaste activa	Bezittingen waarvan het benodigde vermogen voor langer dan een jaar is vastgelegd (bijv. gebouwen).
Verordening	Een document met vastgelegde regels.
Vlottende activa	Bezittingen waarvan het benodigde vermogen voor korter dan een jaar is vastgelegd.
Vorzieningen	Een boekhoudkundige rekening waar periodiek geld op wordt gezet om dit in de toekomst te gebruiken voor het doel waarvoor de voorziening is opgezet. Bijvoorbeeld voor groot onderhoud aan gebouwen.
Vordering	Iets opeisen van iets of iemand. Uitzetting met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.
Vreemd Vermogen	Alle verplichtingen en schulden.
Weerstandscapaciteit	De middelen en mogelijkheden waarover we beschikken om niet begrote kosten op te vangen.
Weerstandsvermogen	Een cijfer wat aangeeft in hoeverre een organisatie eventuele risico's financieel op kan vangen.

Toelichting afkortingen

Afkorting	Omschrijving
3 O's	Onvoorzien, Onvermijdelijk (of Onontkoombaar), Onuitstelbaar
AED	Automatische Externe Defibrillator
AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AOW	Algemene OuderdomsWet
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ARN	Afvalverwerking Regio Nijmegen
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
Awb	Algemene wet bestuursrecht
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
B&W	Burgemeester en Wethouders
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BCF	BTW CompensatieFonds
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BHBD	Samenwerkingsverband Beuningen, Heumen, Berg en Dal
BIBOB	Wet Bevordering Integriteits Beoordelingen door Openbaar Bestuur
BIZ	Bedrijven Investerings Zone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon OpsporingsAmbtenaar
BOV	Bestuurlijke Overeenkomsten Verstedelijking
BRN	Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BVO DRAN	Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen
CAO	Collectieve ArbeidsOvereenkomst
CCB	Contact Centrum Berg en Dal
CISO	Chief Information Security Officer
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheid
CPB	Centraal PlanBureau
DAR	Dienst Afvalstoffen en Reiniging
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DNB	De Nederlandse Bank
DVO	DienstVerleningsOvereenkomst
EMU	Economische en Monetaire Unie
FG	Functionaris Gegevensbeheer
FMP	Financieel MeerjarenPerspectief
Fte	Fulltime equivalent

GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GBS	Gebouw Beheers Systeem
GGD	Gemeentelijke GezondheidsDienst
GR	Gemeenschappelijk Regeling
GREX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk RioleringsPlan
GS	Gedeputeerde Staten
GW	Gemeentewet
HALT	Het ALTERNatief : Preventie en bestrijding van jeugdcriminaliteit
HRM	Human Resource Management
HR21	functiewaarderingssysteem voor gemeenten
I&A	Informatisering & Automatisering
IBA	Individuele Behandeling van Afvalwater
IBO	Instituut Bijzonder Onderzoek
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte
ICT	Informatie- en Communicatie technologie
IEGG	In Exploitatie Genomen Gronden
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
IRvN	ICT Rijk van Nijmegen
ISO	Information Security Officer
IV3	Informatie Voor Derden
KCA	Klein Chemisch Afval
KRW	Kader Richtlijn Water
KTO	Klant Tevredenheid Onderzoek
KvK	Kamer van Koophandel
LOP	Landschaps Ontwikkelings Plan
MARN	Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen
MIP	Meerjaren InvesteringsPlan
MGR	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
MKB	Midden- en kleinbedrijf
OBGZ	Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid
ODRN	OmgevingsDienst Regio Nijmegen
OGGZ	Openbare Geestelijke GezondheidsZorg
OM	Openbaar Ministerie
OR	Ondernemingsraad
OZB	Onroerend Zaak Belasting
P&C	Planning & Control
P&O	Personeel & Organisatie

Pfo	Portefeuillehouderoverleg
PGB	Persoonsgebonden Budget
PM	Pro Memorie
PW	Participatiewet
RBT-KAN	Regionaal Bureau voor Toerisme – Knooppunt Arnhem Nijmegen
RDW	RijksDienst voor Wegverkeer
RIE	Risico Inventarisatie en Evaluatie
RO	(wet) Ruimtelijke Ordening
ROB	Regionaal OndersteuningsBureau
RPB	Regionaal Programma Bedrijventerrein
RUD	Regionale uitvoeringsdiensten
RvN@	Beweging die ondernemers, overheden en onderwijsinstelling bij elkaar brengt
Sisa	Single information single audit
SMV	Sociaal Maatschappelijke Visie
STER	Stichting Toerisme En Recreatie
SVB	Sociale Verzekerings Bank
TOP	Toeristisch Opstap Punt
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VCP	VerkeersCirculatiePlan
VJN	VoorJaarsNota
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRGZ	VeiligheidsRegio Gelderland-Zuid
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
VTU	Vorbereiding Toezicht en Uitvoering
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WABO	Wet Algemene Bepaling omgevingsrecht
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
Wet BUIG	Wet Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
WI	Wet Inburgering
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOR	Wet op de Ondernemingsraden
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
ZLTO	Zuidelijke Land en Tuinbouw Organisatie
ZZP	Zelfstandigen Zonder Personeel